

G. Otsa nim Tallinna Muusikakool

**KANDLE ERIALA ÕPPEKAVA
kutseõpe keskhariduse baasil**

Tallinn, 2009

Õppekava kinnitatud:
direktori kk 17-ü, 30.06. 2009

Õppeasutus: G. Otsa nim. Tallinna Muusikakool
Õppeasutuse kood: 70003968

ÕPPEKAVA REGISTREERIMISLEHT

Õppekavarühm

Muusika ja esituskunstim

Õppekava

Kandle eriala

Zither (Kannel - Estonian traditional Instrument)

Õppekeel: eesti keel

Kutseõppe liik		kutseõpe põhikoolis ja gümnaasiumis
		põhihariduse nõudeta kutseõpe
		kutseõpe põhihariduse baasil
	x	kutseõpe keskhariduse baasil
Maht õppenädalates (õn)	120 õn	
Õppekava koostamise alus kutsestandard „Interpreet- instrumentalist III”, Interpretatsioonierialade riiklik õppekava		
Õppekava eesmärk võimaldada muusikaliselt andekatel õppijatel omandada teadmised, oskused ja hoiakud tööks kandlemängijana üksikesinejana, erinevates muusikakollektiivides, algastme muusikakoolides ja jätkata haridusteed muusika erialadel kõrgkoolides ning elukestvas õppes		
Nõuded õpingute alustamiseks Eelnevalt omandatud keskharidus. Hea muusikaline kuulmine, kandle mängimise oskus algastme muusikakooli tasemel.		
Õppekava struktuur Põhiõpingute moodulid: Üldõpingud: 6 õn; põhiõpingud 90 õn, neist 75 õn on praktilist tööd ja praktikat; valikõpingud 24 õn		
Nõuded õpingute lõpetamiseks Õppekava läbitud täies mahus positiivsete tulemustega, sh sooritatud praktikad ja 2- osaline lõpueksam.		
Lõpetamisel väljastatavad dokumendid Lõputunnistus kutseõpe keskhariduse baasil läbimise kohta ja hinneteleht		

Õppekava vastab sisuliselt ja vormistuslikult esitatud nõuetele
.....2009.a.

/ees- ja perenimi, allkiri/, REKK kutsehariduse osakonna peaspetsialist

G. Otsa nim Tallinna Muusikakool
Õppeasutuse kood: 70003968

Address: Vabaduse väljak 4, Tallinn 10146
Telefon: 644 3626, faks: 644 6450
E-post: otsakool@otsakool.edu.ee

Valdkond   **Muusika ja esituskunstim**

Õppekava nimetus   **Kandle eriala**
Zither (Kannel -Estonian traditional Instrument)

Kutseõppe liik: kutseõpe keskhariduse baasil
Õppekava maht õppenädalates: 120 õn
Õppekeel: eesti

Kinnitan direktor Aarne Saluveer .....

Käskkirja nr. 17-ü, 30.06.2009 pitsat

Kooskõlastatud

Kooli õppenõukogu protokoll nr 6, 30.06. 2009

Kooli nõukogu protokoll nr. 3, 19.06. 2009

Kontaktisik: Tiina Keel

Nimi, allkiri
Õppejuht/direktori asetäitja õppealal
amet
Tel. 644 7451, tiina@otsakool.edu.ee

Registreeritud EHIS-es .....

Kuupäev

Õppekava kood.....

SISUKORD

ÜLDOSA.....	5
ÜLDÕPINGUTE MOODULID	10
PÕHIÕPINGUTE MOODULID.....	17
VALIKÕPINGUTE MOODULID.....	28
LISAD.....	56

ÜLDOSA

1. Õppekava koostamise alus, eesmärk ja ülesanded

Kandle eriala kutseõpe keskhariduse baasil kooliõppekava koostamise aluseks on „Interpreet-instrumentalist III“ kutsestandard (kinnitatud kultuuri kutsenõukogu otsusega nr 16, 05.12.2007) ja interpretatsioonierialade riiklik õppekava (HTM määrus nr 13, 22.01.2009)

Õppekava eesmärk on võimaldada muusikaliselt andekatel ja erialaselt perspektiivsetel keskharidusega õppijatel omandada teadmised, oskused ja hoiakud tööks kandlemängijana üksikesinejana, erinevates muusikakollektiivides, algastme muusikakoolides ja hariduse jätkamiseks muusika erialadel kõrgkoolides.

Õppekava kaudu võimaldatakse õppureil omandada üld-, üldmuusikalisi ja erialaseid põhioskusi ning teadmisi, läbida erinevaid praktikaid. Kooli lõpetamiseks sooritavad õpilased komplekslõpueksami erialas ja ansamblimängus. Ansamblimängu eksamil mängitakse kammeransambelis.

Kool on koostanud valikõpingud lähtuvalt kahest printsiibist: 1) kooli ja vastava osakonna poolt valitud eriala toetavad või lisaspetsialiseerumist võimaldavad õpingud ja 2) õpilase poolt valitavad õpingud koolis õpetatavate teiste erialade moodulitena, mis täiendavad ja mitmekesistavad õpilase erialaseid teadmisi ja oskusi ja võimaldavad tal edaspidises tööelus olla mitmekülgne konkurentsivõimeline interpreet.

Vastavalt G. Otsa nim. Tallinna Muusikakooli ning Eesti Teatri- ja Muusikaakadeemia (EMTA) kirjalikule kokkuleppele on võimalik parimatel õppijatel ühitada solfedžo ja harmoonia koolilõpueksam tasemeeksami-sisseastumiseksamiga EMTA-sse. Selle eksami sooritanuile väljastab kool vastava tõendi.

Kandle eriala õppekava ülesandeks on luua õppijate vajadustele vastav ning neid õppima motiveeriv õpikeskkond, mis toetaks iga õppuri isiksuse tasakaalustatud arengut ja suunaks edaspidisele elukestvatele õppele.

Antud eriala õppekava kaudu arendatakse õppurite muusikalist kuulmist, rütmitunnet loovust, täpsust, korrektsust, suhtlemis- ja avaliku esinemise oskust.

2. Vastuvõtunõuded

2.1. Nõutav eelharidus: keskharidus.

2.2. Sissastumiseksamid: muusikaline katse (solfedžo), eriala, praktiline kutsesobivuse test ja vestlus õpilaskandidaadiga tema loomingulisuse ja isikuomaduste väljaselgitamiseks.

2.3. Sisseastumisdokumendid:

- isiklik avaldus (täidetakse elektrooniliselt kooli kodulehel);
- haridust tõendav dokument;
- isikut tõendav dokument (pass või ID kaart);
- 4 fotot 3x4;

3. Kutsestandardist tulenevad oskusnõuded

3.1. Üldoskused ja -teadmised

Teada majanduse põhimõisteid ja osata toime tulla ettevõtluskeskkonnas;

Tunda peamisi töösuhteid reguleerivaid õigusakte: töölepingu sõlmimise, muutmise ja lõpetamisega seotud õiguslikke aluseid, palga ja puhkuse, töö- ja puhkeaja korraldust ja arvestamise aluseid, teab töösuhte pinnalt tekkinud vaidluste lahendamise

võimalusi;

Teada kutseala- ja autorikaitsega seotud õigusakte;

Osata suhelda positiivse suhtluskeskkonna kaudu, lahendada mittestandardseid olukordi töös klientidega;

Tunda ja osata kasutada arvutit kasutaja tasemel (AO1–AO3 ja AO7) ja vähemalt ühte noodigraafika programmi;

Tunda kutseeetikat ja esinemiskultuuri;

3.2. Põhioskused ja teadmised

3.2.1. Osata mängida valitud instrumendil kesktasemel;

3.2.2. Osata mängida erikoosseisulistest ansamblites ja orkestrites;

3.2.3. Omada head muusikalist kuulmist ja arendada seda läbi rütmiõpetuse, solfedžo, ja harmooniaõpetuse, tunda muusikateooria aluseid;

3.2.4. Orienteeruda muusikaajaloo perioodide stiilides, omada ülevaadet oma pilli vastavast repertuaarist;

3.2.5. Tunda üldmuusika-, eesti muusika ja kandlemuusika ajalugu;

3.2.6. Tunda pillimängu meetoodika põhialuseid;

3.2.7. Tunda erinevaid muusikainstrumente;

3.2.8. Tunda orkestridirigeerimise aluseid;

3.2.9. Osata mängida klaverit algtasemel;

3.3. Isikuomadused

3.3.1. Väga hea muusikaline kuulmine;

3.3.2. Loovus;

3.3.3. Täpsus, korrektsus, enesedistsipliin;

3.3.4. Positiivne suhtlusoskus;

3.3.5. Koostööoskus kaasmängijatega ja orkestridirigentidega;

3.3.6. Vastutusvõimelisus

4. Hindamise põhimõtted ja kriteeriumid

4.1. Koolis toimub hindamine haridusministri 16.novembri 2006.a määruse nr. 41 „Õpilaste hindamise,... alused, tingimused ja kord” ja kooli õppekorralduse eeskirjast (kinnitatud direktori käskkirjaga nr. 13 –ü, 09.04.2008.a.) tulenevate nõuete alusel.

4.2. Õpitulemuste hindamine:

- annab teavet õppeedukusest;
- suunab õpilase enesehinnangu kujunemist;
- on aluseks õpetaja tegevusele õpilase õppimise ja arengu toetamisel;
- motiveerib õpilast sihikindlamalt õppima.

4.3. Hindamine toimub:

4.3.1. **Protsessihinne** on õppimise üksiktulemuste hindamine, eesmärgiga anda õpilasele tagasisidet õppimise edukusest, selgitada välja probleeme õppimises, suunata, korrigeerida ja vajadusel diferentseerida õpiülesandeid, arvestades õpilase iseärasusi, toetada õpimotivatsiooni ja positiivset enesehinnangut.

4.3.2. **Kokkuvõttev hindamine** (hindelise arvestuse, eksami-, aastahinne, mooduli koondhinne).

4.4. Õpitulemusi hindab õpetaja või eksamikomisjon.

4.5. Kuna muusika ja esituskunstide valdkonnas on vajalik paindlik ja õpilaste arengut

toetav hindamissüsteem, siis vastavalt kooli õppekorralduseeskirjale toimib koolis 6-palline hindamissüsteem, mis lõputunnistusele teisendatakse 5 - palli süsteemi.

4.6. Koolis kasutatav hindamiskaala:

A (5+) suurepärase – 95 -100%

B (5) väga hea – 85 - 94%

C (4) hea – 70 - 84%

D (3) rahuldav – 55 - 69%

E (3) kasin – 45 - 54%

F (2;1) nõrk – 0 - 44%

Hinde «A» saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on õige ja täielik, loogiline ja mõtestatud, praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine.

Hinde «B» saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on üldiselt õige, loogiline ja mõtestatud.

Hinde «C» saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi, praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest.

Hinde «D» saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on põhiosas õige, põhioskused on omandatud, kuid teadmiste rakendamisel praktilises tegevuses esineb raskusi. Õpilane vajab juhendamist ja suunamist.

Hinde «E» saab õpilane, kelle suulises vastuses (esituses), kirjalikus töös, praktilises tegevuses või selle tulemus on puudusi ja eksimusi. Õpilane teeb rohkesti sisulisi vigu, ei suuda teadmisi rakendada ka suunamise ja juhendamise korral.

Hinde «F» saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus näitab, et tal nõutavad teadmised ja oskused puuduvad.

4.7. Õpinguraamatusse kantakse hinded tähtnimetustega, kooli lõputunnistuse hinnetelehel teisendatakse tähed (A–F) viiepallisüsteemi, kus 3–5 (A–E) on positiivsed ja 1–2 (F) – negatiivsed hinded.

5. Lõpueksam

5.1 Õppekava lõpueksam kandle erialal on komplekseksam, kus lõpetajad demonstreerivad komisjonile oma soolo- ja koosmängu (ansamblimängu) oskusi.

5.2. Komplekslõpueksam sisaldab:

5.2.1 **Erialainstrument:** 1 polüfooniline teos, 1 suurvorm või selle osa, 2 erineva karakteriga pala. Kava esitatakse peast kontsertolukorras.

5.2.2 **Ansambel:** esitatakse üks suurvorm või selle osa heas ansamblitunnetuses tehniliselt ja muusikaalselt korrektsel tasemel.

6. Lõpetamise nõuded ja väljastatav dokument

6.1. Õpilastele, kes on käesoleva õppekava täitnud täies mahus, läbinud kõik õppekavas olevad moodulid positiivsetele hinnetele, s.h. sooritanud kõik koolieksamid ja arvestused, läbinud praktikad, sooritanud komplekslõpueksami; kelle käitumist on hinnatud vähemalt rahuldavaks, väljastatakse riiklik lõputunnistus kutseõpe keskkariduse baasil ja hinneteleht.

6.2. Neile, kes ei ole läbinud õppekava täies mahus, väljastatakse kooli blanketil tõend läbitud moodulite kohta.

7. Õppekava struktuur ja maht
7.1. Õpingute jaotus õppeaastati

Moodul	Maht õn/t	I õppeaasta			II õppeaasta			III õppeaasta		
	KOKKU	AT	IT	KOKKU	AT	IT	KOKKU	AT	IT	KOKKU
I Üldõpingud										
M 1 Loovus ja ettevõtluse alused	6/240			3/120			3/120			0
1.1 Arvutikasutuse alused. Noodigraafika programmid. Muusika tarkvara	1/40	14/18	8	1/40	0	0	0	0	0	0
1.2 Suhtlemise alused	1/40	0	0	0	24/0	16	1/40	0	0	0
1.3 Töökeskkonna ohutuse al-d	1/40	0	0	0	14/18	8	1/40	0	0	0
1.4 Kutse-eeetika	1/40	0/18	22	1/40	0	0	0	0	0	0
1.5 Ettevõtluse alused	1/40	0	0	0	14/18	8	1/40	0	0	0
1.6 Asjaajamise ja õiguse alused	1/40	0/18	22	1/40	0	0	0	0	0	0
II Põhiõpingud										
M2 Eriala	33/1320			10/400			11/440			12/480
2.1 Erialainstrument	10/400	48/60	12	3/120	40/60	20	3/120	40/72	48	4/160
2.2 Iseseisvate mänguoskuste arendamine	10/400	0	120	3/120	0	120	3/120	0	160	4/160
2.3 Pillihooldus	1/40	14/0	26	1/40	0	0	0	0	0	0
2.4 Pillimängu ajalugu. Instrumendiajalugu	2/80	0	0	0	28/36	16	2/80	0	0	0
2.5 Pillimängu meetoodilised alused	2/80	28/36	16	2/80	0	0	0	0	0	0
2.6 Erialapraktikad	7/280									
2.6.1 esinemisprakt.	5/200	4/4	32	1/40	4/4	72	2/80	4/4	72	2/80
2.6.2 ped. praktika	2/80	0	0	0	14/18	8	1/40	14/18	8	1/40

2.6.3 salvestuspraktika	1/40	0	0	0	0	0	0	0/4	36	1/40
M3 Ansambel	12/480			1/40			5/200			6/240
3.1 Erialaansambel	2/80	14/18	8	1/40	14/18	8	1/40	0	0	2/80
3.2 Kammeransambel	4/160	0	0	0	14/18	48	2/80	28/36	16	2/80
3.3 Vabasaade	3/120	0	0	0	14/18	8	1/40	14/18	8	1/40
3.4. Ansamblipraktika	3/120	0	0	0	14/18	8	1/40	14/18	8	1/40
M4 Üldklaver	8/320			2/80			3/120			3/120
4.1 Üldklaver	8/320	14/18	48	2/80	14/18	88	3/120	14/36	70	3/120
M5 Ork. dir. al.	2/80			0			2/80			0
5.1 Ork. dir. alused	2/80	0	0	0	14/18	48	2/80	0	0	0
M6 Muusikateooria	14/560			4/160			5/200			5/200
6.1 Muusika elementaarteooria	4/160	30/38	2	4/160	0	0	0	0	0	0
6.2 Harmoonia ja vormiõpetus	10/400	0	0	0	45/57	98	5/200	45/51	104	5/200
M7 Solfedžo	12/480			4/160			4/160			4/160
7.1 Solfedžo	12/480	45/57	58	4/160	45/57	58	4/160	45/57	58	4/160
M8 Muusikalugu 1	10/400			2/80			4/160			4/160
8.1 Üldmuusikalugu	7/280	28/38	14	2/80	28/38	14	2/80	28/38	54	3/120
8.2 Eesti muusika	2/80	0	0	0	0/38	2	1/40	28/0	52	1/40
8.3 Pärimusmuusika	1/40	0	0	0	28/0	12	1/40	0	0	0
Valikõpingud	23/920			14/560			3/120			6/240
KOKKU	120/4800			40/1600			40/1600			40/1600

ÜLDÕPINGUTE MOODULID

MOODUL 1 LOOVUS JA ETTEVÕTLUS

6 õn

T – 1,5 õn

PT – 4,5 õn

1. Mooduli eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad arvutikasutuse- ja muusikaprogrammidega töö-, ettevõtjana tegutsemise- ja asjaajamise oskused, õpivad suhtlema ja töötama meeskonnas, käituma kutse-eesiliselt ning ennast ja keskkonda säästvalt.

1.1. ARVUTIKASUTUS JA NOODIGRAAFIKA PROGRAMMID

1 õn

PT - 1 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad algteadmised ja -oskused arvutikasutuse ning arvutil dokumentide koostamise põhimõtetest, saavad ülevaate muusikaprogrammide võimalustest ning nende kasutamise esmase oskuse.

2. Nõudmised mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

- 3.1. ARVUTIKASUTUSE ALUSED. Arvutikasutamine ja failihaldus, sh muusikafailid. Teksti- ja dokumenditöötlus. Informatsioon ja kommunikatsioon.
- 3.2. NOODIGRAAFIKAPROGRAMMID. Enamkasutatavad noodigraafikaprogrammid: ülevaade, võimalused, erinevused ja sarnasused.
- 3.3. MUUSIKATARKVARA. Muusikaprogrammid ja –failid. Heli salvestamine *MIDI*- formaadis.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- arvutikasutuse põhialuseid;
- noodigraafikaprogramme;

oskab:

- rakendada failihalduse ja tekstitöötluse programme;
- kasutada Interneti, saata ja vastu võtta e-kirju koos manustega;
- sisestada noote arvutiklaviatuuri või *MIDI*-süntesaatori abil;
- praktiliselt kasutada noteerimisprogramme (lühikäsud, kiirendavad võtted, kopeerimine, transponeerimine, kujundusvõtted, üksikpartiide partituurist eraldamine jt);
- salvestada arvutisse heli *MIDI*-formaadis ja seda töödelda;
- konverteerida helifaile.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- elementaarset arvutikasutuse oskust;

- noodigraafika oskust arvutil;
- helifaili ülekandmise oskust.

Hinnatakse protsessihinnetega. Hinne kujuneb 25% arvutikasutaja AO oskustest, 50% noodigraafika kasutamise- ja 25% helifaili kasutamise oskusest.

1.2. ETTEVÕTLUSE ALUSED

1 õn

T – 0,5 õn, PT – 0,5 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad algteadmised majanduse, ettevõtluse vormide ja ettevõtluse põhimõistete kohta.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. MAJANDUSE PÕHIKÜSIMUSED. Majandusliku käitumise reeglid, tulude jaotuse põhimõtted, turumajandus, riigieelarve, maksud, raha ja pangandus.

3.2. ETTEVÕTLUSE PÕHIMÕISTED. Ettevõtte, ettevõtja, ettevõtlus. Ühistegevuse põhimõtted. Äriühing, mittetulundusühing, füüsilisest isikust ettevõtja (FIE).

3.3. ETTEVÕTTE LOOMISE JA TEGUTSEMISE ETAPID Loomine, juhtimine, turundus, finantseerimine, aruandlus.

3.4. FIE-na TÖÖTAMISE PÕHIREEGLID. Registreerimine, aruandlus.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- ühiskonnas toimuvaid majandusprotsesse;
- turumajanduse komponente;
- ettevõtlusse lülitumise ja seal tegutsemise põhialuseid;
- ettevõtjana tegutsemise põhireegleid;

oskab:

- praktiliselt koostada lihtsamat ettevõtte äriplaani;
- tegutseda ettevõtjana.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- erinevate ettevõtluse põhialuste ja tähtsamate liikide tundmist;
- näidisülesannete lahendamise oskust ettevõtjana tegutsemisel;
- lihtsama äriplaani koostamise oskust.

Hinnatakse protsessihinnetega. Hinne kujuneb 25% ettevõtluse põhialuste tundmisest, 25% näidisülesannete lahendamise- ja 50% kirjaliku kokkuvõtva testi tulemustest.

1.3. KUTSE-EETIKA

1 õn

T - 0,5 õn, PT - 0,5 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad teadmised eetika ja kutse-eetika põhimõtetest ja oskuse rakendada neid oma kutsealases töös.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. EETIKA JA ESTEETIKA. Eetika ja esteetika põhimõisted ja kutse-eetiline seotus. Teoloogiline, deontoloogiline ja enesehuvi eetika.

3.2. EETIKA MÕJU ÜHISKONNALE JA KULTUURIKESKKONNALE. Avalik hoiak ja ühiskondlik-moraalsed normid. Väärtushinnangud ja mõju ühiskonnaliikmetele.

3.3. TÖÖ- JA KUTSE-EETIKA. Profession, kutse, amet. Kohustuste ja vastutuse eetika. Tööandja ja töövõtja õigused ja eetiline vastutus. Töösuhete eetika. Juhi eetika. Organisatsioonikultuur ja väärtused.

3.4. MUUSIKU KUI INTERPREEDI ERIALASE TEGEVUSE EETIKA. Lavalise esinemise eetika. Käitumiskultuur ja viisakus. Riietuskultuur. Sõnaline suhtlemine ja diplomaatiline läbirääkimisoskus. Etiketi tundmine mitmesugustes esinemisolukordades, sh ülevaade protokollinõuetest protokollilistel vastuvõttudel.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- eetika ja esteetika olemust ja arengut, teemakohaseid mõisteid ja nende seoseid;
- põhjanevaid ühiskondlik-moraalseid norme;
- väärtushinnanguid ja nende mõju kultuuris;
- töösuhete eetikat;
- viisaka käitumise ja läbirääkimiste reegleid;
- loomeprotsessi mõju professionaalsel ja isiksuslikul tasandil;

oskab:

- diskuteerida eetiliste dilemma üle ühiskonnas ja tööelus;
- suhelda korrektselt ja viisakalt, pidada läbirääkimisi;
- valida ja vastu võtta õigeid eetilisi otsuseid erinevates olukordades;
- järgida oma tööelus argiesteetika ja kutse- eetika norme ning etiketti;
- arvestada ja toime tulla loomeprotsessist tingitud pingetega.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- eetika ja esteetika põhimõistete ja omavahelise seose tundmist;
- ühiskondlik-moraalsete normide tundmist;
- viisakus- ja kutse-eetika reeglitest kinnipidamise oskust;
- esteetilise välimuse, eetilise käitumise ja suhtlemise situatsiooniülesannete lahendamise oskust;
- loomeprotsessi iseärasuste tundmist ja nendega "toimetuleku" oskust situatsiooniülesannetes.

Hinnatakse protsessihinnetega. Hinne kujuneb 50% kirjalikust teoreetilistest teadmiste testist ja 50% situatsiooniülesannete täitmisest.

1.4. SUHTLEMISE ALUSED

1 õn

T - 0,5 õn, PT - 0,5 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad parema enesetaju, suhtlemisoskused ning karjääri planeerimise oskused.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. SUHTLEMISPSÜHHOLOGIA ALUSED. Tähelepanu; barjäärid suhtlemisel. Esinemisjulgus; kriitikal reageerimine; agressioon; stressi ja depressiooni erinevus, sümptomid ning abi, väsimus.

3.2. MINA KUI INDIVIID. Enesetunnetus. Väärtushinnangud ja hoiakud. Eneseanalüüs. Loovus.

3.3. MINA KUI MEESKONNA LIIGE. SUHTED. Suhtlemine grupis. Käitumise kohandamine. Kuulamine. Eneseväljendus. Enesekehtestamine. Konflikti lahendamine.

3.4. MINA KUI OMA KARJÄÄRI PLANEERIJA JA MOTIVEERITUD PROFESSIONAAL. Töö, elukutse ja kvalifikatsiooni väärtustamine. Rollianalüüs. Motivatsiooni leidmine ja hoidmine. Ajajuhtimine. Karjääri planeerimine (*DISC*-profiili järgi). Käitumisreeglid.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- suhtlemise ja kriitilises olukorras abi (sh eneseabi) andmise ning kriitikal reageerimise põhitõdesid;
- oma tugevusi ja nõrkusi ning oskab neid suhtlemisel arvestada;
- grupiliikmete tegutsemismotiivide olulisust ning oskab end häälestada mitmesugusteks suhtlemissituatsioonideks;
- positiivne mõtlemise väärtust;
- iseenda väärtust ning oskab õigeaegselt näha ja väärtustada oma grupikuuluvust;
- usalduse väärtust iseenda ning kaasinimeste suhtes;

oskab:

- ära tunda stressi ja depressiooni (nende tekkimise põhjuseid), end juhtida ja "taastoota";
- mõista ja aktsepteerida inimeste käitumise erinevusi ning luua usalduslikke suhteid;
- hinnata oma võimeid ja kalduvusi tuleviku planeerimisel;
- tajuda konflikte, analüüsida nende põhjusi ja otsida lahendusi;
- suhelda, muuta paindlikumaks suhtlemist eakaaslaste ja täiskasvanutega.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- enesealalhoiu meetodite tundmist;
- suhtlemisteooriate tundmist;

- suhtlemismetoodikate rakendamise oskust.
- Hinnatakse protsessihinnetega. Hinne kujuneb 50% situatsiooniülesannete täitmisest ja 50% erinevate teoreetiliste testide tulemustest.

1.5. TÖÖKESKKONNA OHUTUSE ALUSED

1 õn

T - 0,5 õn, PT - 0,5 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad teadmised ja oskused töötervishoiust, tööohutusest, esmaabist ja keskkonda säästvast arengust.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. TÖÖTERVISHOID JA TÖÖOHUTUS. Üldnõuded töökeskkonnale, töökoht ja töövahendid. Töökeskkonna ohutegurid ja ohutusjuhendid. Regulaarse tervisekontrolli tähtsus ja tööandja osa selles tegevuses. Turvalisus, käitumine ohuolukorras. Töö kutsahaigused.

3.2. ESMAABI. Tegutsemine õnnetuspaigal. Põhilised esmaabivõtted. Esmaabi lämbumise korral. Uppumine. Haavad ja verejooksud, abistamine nende korral. Kukkumine. Lihaste venitused ja luumurrud. Äkkaigestumine ja teadvuse kaotus. Ägedad valud. Kiirelt tõusev ja kõrge palavik. Külma- ja kuumakahjustused. Mürgistused, sh alkohol ja narkootikumid.

Võõrkehaded. Liiklusõnnetused. Sidumine ja toetusvahendid. Kannatanu tõstmine, kandmine, transportimine. Esmaabivahendid töökohal. Koduapteek.

3.3. KESKKOND JA SÄÄSTEV ARENG: JÄÄTMEKÄITLUS.

Keskkonnastrateegia ja säästvaarengu põhimõtted. Keskkonnareostuse ennetamine ja vältimise võimalused töökeskkonnas ja olmes. Jäätmete teke ja liigitus. Ohtlikud jäätmed.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- üldnõudeid oma töökeskkonnale ja töökohale;
- oma töökoha võimalikke ohutegureid ja ohutusjuhendeid;
- regulaarse tervisekontrolli tähtsust ja tööandja kohustusi selles vallas;
- võimalikke kutsahaigusi oma erialal;
- põhilisi esmaabi võtteid;
- keskkonnahoiu ja säästva arengu üldpõhimõtteid;
- jäätmete liigitust ja ohtlikke jäätmeid;

oskab:

- käituda turvaliselt ohuolukorras;
- kasutada esmaabivõtteid mitmesuguste õnnetusjuhtumite korral;
- siduda haavu, sulgeda verejooksu, toetada traumeeritud kehaosi;
- ennetada ja vältida võimalikke keskkonnareostusi oma töökohal ja olmes.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- töökeskkonnale ja töökohale esitatavate nõuete tundmist;
- ohutegurite ja ohutusjuhendite tundmist oma töökohas;
- töötaja ja tööandja õiguste ning kohustuste tundmist;
- põhiliste esmaabivõtete kasutamise oskust;
- keskkonnareostuse allikate ja säästva arengu põhimõtete tundmist.

Hinnatakse protsessihinnetega, mis kujunevad teoreetilistest testidest, praktilistest situatsiooniülesannete lahendamistest. Mooduli koondhinne kujuneb alljärgnevalt: töötervishoid ja tööohutus – 40%, esmaabi – 40%, keskkonnakaitse ja jäätmekäitlus – 20%.

1.6. ASJAAJAMISE JA -ÕIGUSE ALUSED

1 õn

T - 0,5 õn, PT - 0,5 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad suudavad koostada oma edaspidise tööga seotud isiklikke ja ametlikke dokumente, tunnevad autorikaitse- ja tööseadustiku põhimõtteid ning oskavad neid oma igapäevases kutsetöös kasutada.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. ASJAAJAMINE. Ametlikud ja isiklikud dokumendid. Eri liiki dokumentide koostamis- ja vormistusnõuded: dokumendiplangid, rekvisiidid, vormistamise protseduur. Avaldus, elulookirjeldus (CV), seletuskiri, tellimiskiri, volikiri, vastuskiri, vabanduskiri, nende koostamise ja vormistamise nõuded arvutil ja paber kandjal.

3.2. TÖÖÕIGUS. Lepingulised suhted: füüsilised ja juriidilised isikud, lepingud, volikirjad, ametijuhend. Töölepingu sõlmimine, muutmine ja lõpetamine, kollektiivleping, töötülid. Töö- ja puhkeaeg: töönorm, tööpäev, töönädal, ületunnitöö, öötöö, töö puhkepäevadel ja pühade ajal, puhkuse liigid ja tasustamine. Töötasu: palk, põhi- ja keskmine palk, lisatasu ja juurdemaksud.

3.3. AUTORIKAITSE. Autorikaitse seadus. Autorikaitse organisatsioonid. Autorite õigused ja kohustused. Autoriõigustega kaasnevad õigused. Sanktsioonid seaduse rikkumisel.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- eri liiki isiklike ja ametlike kirjade koostamise ja vormistamise nõudeid;
- peamisi autorikaitset reguleerivaid õigusakte;
- peamisi töösuhteid reguleerivaid õigusakte;
- töölepingus sätestatud poolte õigusi ja kohustusi;
- töölepingu sõlmimise, muutmise ja lõpetamise aluseid;
- palga ja puhkuse arvestamise aluseid;
- töö- ja puhkeaja korraldust ning arvestamise aluseid;
- töötingimuste kollektiivse kujundamise aluseid;
- töösuhte pinnalt tekkinud vaidluste lahendamise võimalusi;

oskab:

- koostada ja vormistada avaldust, elulookirjeldust (CV), iseloomustust, seletuskirja, tellimus- ja volikirja arvutil ja paberkandjal;
- koostada autorikaitsega seotud dokumentatsiooni;
- leida teavet töökeskkonda reguleerivate õigusaktide kohta;
- leida lahendusi töölepinguliste suhete ja autorikaitse pinnal tekkinud probleemidele ja vaidlustele.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- eri liiki dokumentide koostamise ja vormistamise oskust arvutil ja paberkandjal;
- töö- ja autoriõiguslike probleemidega kursisolekut;
- tähtsamate autori- ja tööõiguslaste mõistete tundmist;
- nende valdkondadega seotud institutsioonide tundmist.

Hinnatakse protsessihinnetega, mis kujunevad erinevate asjaajamise ülesannete- ja vormide täitmisest ja kirjalikust testist.

Mooduli koondhinne kujuneb teemade lõikes alljärgnevalt: asjaajamine- 30%, tööõigus -35%, autorikaitse – 35%.

Mooduli koondhinne

Mooduli koondhinne kujuneb kõikide teemade positiivse tulemusega läbimisel (teemade)hinnete matemaatilisest keskmisest.

PÕHIÕPINGUTE MOODULID

M.2 ERIALA

33 õn

T – 2 õn, PT – 31õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad akordionimängu teoreetilised teadmised ja praktilised oskused, mis on vajalikud professionaalseks tööks interpreedina solistina ja muusikakollektiivides, pilliõpetajana algastme muusikakoolis ning võimaldavad jätkata haridusteed kõrgkoolides muusika valdkonnas.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

- 3.1. ERIALAINSTRUMENT. Töö repertuaariga: erinevad žanrid, stiilid ja vormid. Töö tehnikaga, heliredelid, harjutused, etüüdid. Noodilugemine (PRIMA VISTA): töö võõra nooditekstiga. Iseseisev töö repertuaariga: erinevad žanrid, stiilid ja vormid. Interpreedioskuste arendamine, muusikalise mõttemaailma kujundamine, oma muusikalise identiteedi leidmine. Lõpueksam
- 3.2. ISESEISVATE MÄNGUOSKUSTE ARENDAMINE . Iseseisev töö kohustusliku ja vabalt valitud repertuaariga.
- 3.3. PILLIHOOLDUS. Tutvumine pilliehitusega ja pilli ekspluatatsiooni nõuetega. Pisiremondi ja hoolduse praktiline omandamine.
- 3.4. INSTRUMENTI AJALUGU. INSTRUMENTIMUUSIKA AJALUGU. Kandle erinevate mudelite ajalooline areng. Kandle ja tema sugulusspillide koolkonnad ja repertuaar. Tuntumad interpreedid Eestis ja mujal.
- 3.5. PILLIMÄNGU JA ALGÕPETUSE METOODILISED ALUSED. Pillimängu meetodika: Pilli asend. Käte asend. Pilli helitekitamise vahendid. Tehnika elemendid. Tehniliste probleemide analüüs. Muusikateose interpreteerimine. Ettevalmistus avalikuks esinemiseks. Pillimängu algõpetuse meetodika: Õpilase muusikaliste ja füüsiliste eelduste väljaselgitamine. Instrumenti suuruse valik ja õige pilliasend. Õppetunni ülesehitus. Erinevad töömeetodid ja töövormid. Õigete mänguvõtete kujundamise alused. Algõpetuse repertuaar. Õppekavad. Õppetöö planeerimine. Eksaminõuded ja – kavad.
- 3.6. ERIALA PRAKTIKAD. Esinemispraktika. Pedagoogiline praktika: praktilise õppe läbiviimine. Salvistuspraktika

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- pillimängu asendi ja tehniliste võtete kasutamise põhimõtteid;
- muusikateoste interpreteerimise põhimõtteid;
- kandlemängu aplikaaturreegleid;
- laiaulatuslikku kandlemängu repertuaari;
- kandle kui instrumenti arengulugu;
- kandlemuusika repertuaari arengut;

- tähtsamaid välismaa ja Eesti tuntumaid interpreete ja heliteoseid;
- esinemiskultuuri;
- avaliku esinemise psühholoogilisi ja lavalise käitumise aspekte;
- pillimängu meetodilisi aluseid;
- algõpetuse põhitõdesid, erinevaid õpetamismeetodeid ja töövorme;
- algõpetuse erialast repertuaari;

oskab:

- mängida kõikide võtmemärkidega heliredeleid;
- mängida erineva tehnikaga harjutusi ja etüüde;
- mängida eelnevalt ettevalmistatud erinevates žanrites, stiilides ja vormides repertuaari;
- ilma ettevalmistuseta lugeda võõrast nooditeksti;
- esitada iseseisvalt uut, mitmekülgset repertuaari;
- arendada ja realiseerida terviklikult oma interpretatsiooni alaseid muusikalisi võimeid;
- kujundada iseseisvaid tööoskusi;
- hoida oma instrumenti töökorras;
- korrektselt esitada oma esinemisrepertuaari;
- suhelda publikuga;
- arvestada konkreetse saali akustiliste tingimustega;
- analüüsida pillimängu tehnilisi probleeme;
- välja selgitada õpilase muusikalised ja füüsilised eeldused;
- valida õpilasele õige suurusega instrumenti;
- planeerida õppetööd, koostada jõukohast repertuaari ja eksamikavu;
- oskab valida õpilasele sobivat repertuaari;
- tundi läbi viia;
- planeerida õppetööd;
- salvestada kontsertkavu

5. Hindamine

Hinnatakse:

- kunstilis- muusikalist eneseväljendusoskust;
- tehnilise teostuse korrektsust;
- teose tervikutunnetust;
- individuaalset arengut;
- iseseisvalt repertuaariga töötamise ja esitamise oskust;
- oma instrumendi ehituse tundmist ja töökorras hoidmise oskust;
- kandlemuusika põhirepertuaari tundmist;
- teadmisi erinevatest stiilikomponentidest;
- teadmisi tuntumatest interpretidest;
- pillimängu meetodika põhimõtete tundmist;
- algõpetuse repertuaari tundmist;
- algajatele jõukohase repertuaari valiku- ja eksami näidiskavade koostamise oskust;
- pedagoogilis-metoodiliste teadmiste õpilasele edastamise oskust;
- erialaste oskuste realiseerimist lavaolukorras;
- lavakultuuri;
- koolivälise esinemise praktikat

Mooduli koondhinne kujuneb : erialainstrument ja iseseisvate mänguuskuste arendamine 60%, pillihooldus 2%, instrumendi ajalugu 8 %, pillimängu meetodilised alused 10%, erialapraktikad 20%.

Teemat 3.1 hinnatakse heliredelite ja etüüdide hindelise arvestusega poolaastate lõikes ja erialaeksamiga iga õppeaasta lõpus. Õppekava lõpeb eriala lõpueksamiga. Teema 3.2 näitab õpilase töökust, iseseisvat harjutamise oskust ja õpimotivatsiooni ning mõjutab teema 3.1 protsessihindeid ja kallutab eksamihindeid. Teema 3.3 hinnatakse protsessihinnetega, teema 3.4 – protsessihinnetega ja mooduli lõpus hindelise arvestusega, 3.5 – protsessihinnetega ja mooduli lõpus eksamiga, 3.6 – protsessihinnetega. Õpilasel tuleb esineda osakonnakontsertidel I kursusel vähemalt neljal korral- ja vanematel kursustel vähemalt kaheksal korral aastas.

M3 ANSAMBEL

12 õn

T – 0 õn, PT – 12 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad kandlemängu teoreetilised teadmised ja praktilised oskused, mis on vajalikud professionaalseks tööks interpreedina solistina ja muusikakollektiivides, pilliõpetajana algastme muusikakoolis ning võimaldavad jätkata haridusteed kõrgkoolides muusika valdkonnas.

2.Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. ERIALAANSAMBEL. Repertuaar erinevas žanris, stiilis ja vormis.

3.2. KAMMERANSAMBEL. Erinevad instrumentide koosseisud. Originaalrepertuaar ja transkriptsioonid. Erinevad žanrid, stiilid, vormid. Lõpueksam

3.3. VABASAADE. Transkriptsioon: teisel instrumendil faktuuri vastavusse seadmine oma instrumendi tehniliste võimalustega. Transponeerimine: palade helistike muutmine väikse tertsi piires üles ja alla. Saate kujundamine tähtharmonia alusel: tähtharmonia teoreetiliste aluste tundma õppimine. Mängutehniliste oskuste kujundamine tähtharmonia alusel. Arranžeerimine: ühehääelse meloodia harmoniseerimine kaashäälte ja saate kujundamise kaudu erinevates kaldumistes ja modulatsioonides. Improviseerimine: improvisatsiooni teoreetiliste aluste tundmaõppimine lähtudes erinevatest stiilidest ja vormidest. Lihtsamate improvisatsioonivõtete kasutamine oma instrumendile iseloomulikes žanrites. Saatepraktika: instrumentalisti/vokalisti praktiline saatmine oma instrumendil.

3.4. ANSAMBLIPRAKTIKA. Eriala- ja kammeransamblite repertuaar. Esinemine erinevate ansamblikoosseisudega. Koolisisene ja kooliväline ansamblipraktika.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb

- mitmekülgselt erineva koosseisuga ansamblirepertuaari;
- oma pilli võimalusi koosmängus teiste pillidega;
- tähtharmonia teoreetilisi aluseid saate kujundamisel;
- improvisatsiooni teoreetilisi aluseid erinevates stiilides ja vormides;
- ansambli esinemiskultuuri;

oskab:

- teha koostööd oma ansamblipartneritega hea kunstilise tulemuse saavutamiseks;
- leida kunstilis-tehnilist tasakaalu ansamblipartneritega;
- esitada erinevates žanrites, stiilides ja vormides repertuaari;
- arendada oma isiksuseomadusi koosmänguks partneritega;
- kohandada teise instrumendi faktuuri oma instrumendi võimalustega;
- transponeerida palu väikese tertsi piires üles ja alla;
- kujundada lihtsamat saadet tähtharmonia alusel;
- kujundada ja harmoniseerida oma instrumendil kaashääli ühehäälele meloodiale;
- kasutada ja kombineerida lihtsamaid improvisatsioonivõtteid oma instrumendile iseloomulikes žanrites;
- arvestada konkreetse saali akustiliste tingimustega;
- iseseisvalt repertuaariga töötada

5. Hindamine

Hinnatakse:

- kunstilis-muusikalist eneseväljenduse oskust;
- tehnilise teostuse korrektsust;
- teose tervikutunnetust;
- koosmängu oskust;
- ansamblist koosmängu;
- kunstilis-muusikalist eneseväljenduse oskust;
- tehnilise teostuse korrektsust;
- ansamblirepertuaari kunstilis-tehnilist teostust ja esitust;
- ansamblipartneriga koostöö oskust;
- transkribeerimise oskust;
- transponeerimise oskust;
- vabasaate kujundamise oskust tähtharmonia alusel;
- ühehääle meloodia arranžeerimise oskust oma instrumendile;
- improvisatsiooni aluste tundmist

Teemat 3.1 hinnatakse protsessihinnetega, teemat 3.2 protsessihinnetega ja iga õppeaasta lõpus eksamiga ja mooduli lõpus lõpueksamiga arvestades partnerite täpset tehnilist koosmängu, intonatsioonilist puhtust ja kunstilist tervikut.

Teemat 3.3 protsessihinnetega ning mooduli lõpus hindelise arvestusega, teemat 3.4- protsessihinnetega.

Mooduli koondhinne kujuneb teemade lõikes: 3.1 – 30 %, teema 3.2 – 50%, teema 3.3 -10%, teema 3.4 -10% hinnetest.

MOODUL 4 ÜLDKLAVER

8 õn,

T – 0 õn, PT – 8 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad klaverimängu alased teoreetilised teadmised ja praktilised oskused, mis on vajalikud tööks oma erialal ja võimaldavad jätkata haridusteed kõrgkoolide muusikaosakondades.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. KLAVERIMÄNGU ALUSED. Klaverimängu aplikatuurireeglid.

3.2. TÖÖ REPERTUAARIGA. Erinevad žanrid, stiilid ja vormid.

3.3. TÖÖ TEHNİKAGA. Heliredelid, kadentsid, harjutused, etüüdid.

3.4. NOODILUGEMINE (PRIMA VISTA). Töö võõra tekstiga.

3.5. ANSAMBLID. Palad mitmele käele.

3.6. SAATED. Lihtsamad instrumentaal- vokaalsaadet.

3.7. IMPROVISEERITUD SAATED. Mäng akordimärkide järgi.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- aplikatuurireegleid;

oskab:

- mängida heliredeleid sh. kromaatilised, kolmkõlad, septakordid, kadentsid 3- võtmemärgiga helistikes,
- mängida peast 2 erinevat klaveriteost,
- mängida erineva tehnikaga harjutusi ja etüüde,
- ilma ettevalmistuseta mängida noodist lihtsaid palu,
- mängida ansambleid,
- kujundada klaverisaate faktuuri,
- saata lihtsamaid instrumentaal- ja vokaalteoseid.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- kunstilis- muusikalist eneseväljenduse oskust,
- tehnilise teostuse korrektsust,
- teose tervikutunnetust,
- õpilase individuaalset arengut.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega ja mooduli lõpus praktilise eksamiga, kus õpilane demonstreerib oma mänguoskust 1 polüfoonilise teose-, suurvormi või selle osa-, vähemalt 1 pala peast kontsert-esitamisega ja solisti saate kujundamisega.

Hinne kujuneb läbitud õppematerjali aktiivsest omandamisest protsessihinnete, õpilase arengu ja lõpueksami tulemuste kaudu, kus eksami tulemus moodustab 75% lõpphinde kujunemisest.

MOODUL 5 ORKESTRIDIRIGEERIMISE ALUSED

2 õn

PT – 2 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad teoreetilised teadmised ja praktilised oskused dirigeerimise alustest. Mooduli läbimine võimaldab saada ettekujutuse sobivusest ja motivatsioonist valikmooduli „Amatöör-ja õpilaskollektiivi juhendamine“ valimiseks ning esmase valmisoleku tööks orkestrandina või kollektiivi juhendajana

2.Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1.DIRIGEERIMINE. Liht-ja liittaktimõõdud. Auftakt. Erinevad rütmid, dünaamika ja tempo. Erinevates žanrites erineva koosseisuga repertuaar.

3.2. PILLIDE TUNDMINE. Pillid erinevate orkestrite koosseisudes.

Transponeeritavad pillid. Erinevate kontsertide, muusikaetenduste kuulamine ja annotatsioonid.

3.3. PARTITUURI LUGEMINE. Töö klaviiri, directioni ja partituuriga. Mänguline ja kuuldeline tutvumine esitatava teose klaviiri, directioni ja partituuriga klaveri või helikandjate kaasabil, erinevate pillide partiide kuuldeline valdamine.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- dirigeerimisvõtteid liht- ja liittaktimõõdudes,
- enammängitavat orkestrirepertuaari ja partituuri erinevatele koosseisudele,
- orkestripille, nende mängutehnilisi võimalusi muusikakollektiivis,
- tuntumaid orkestridirigente maailmas ja Eestis;

oskab:

- rakendada erinevaid dirigeerimisvõtteid klaveri juures,
- valida jõukohast repertuaari,
- töötada klaviiri, directioni ja partituuridega,
- valida ja külastada erinevaid orkestrikontserte ja muusikaetendusi.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- sobivate dirigeerimisvõtete valikut,
- jõukohase repertuaari tundmist ja esitamist klaveri juures,
- orkestripillide ja partituuri tundmist.

Moodulit hinnatakse protsessihindega ja mooduli lõpus hindelise arvestusega. Hinne kujuneb õppeaasta jooksul aktiivselt osaletud õppeprotsessist, kontsertide ja muusikaetenduste külastamise kirjalikest aruannetest ja arvestusel demonstreeritud 1-2 pala praktilisest juhatamisest klaveri juures.

MOODUL 6 MUUSIKATEOORIA

14 õn

T- 4 õn, PT- 4õn, IT- 6õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad komplekselt muusikateoreetilised teadmised ja oskused, muusika alase terminoloogia ning klassikalise harmoonia põhialused diatoonika osas, mis toetavad neid erialases tegevuses.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. MUUSIKA ELEMENTAARTEOORIA. Heli omadused. Noodikirja alused. Meetrum ja rütm. Laad ja helistik. Intervallid ja akordid. Muusikateose faktuur. Tempo, dünaamika ja agoogika terminid.

3.2. HARMOONIA (II tase).

3.2.1. TEOREETILINE ÕPE. Akord ja kooskõla, 4-häälnene seade. Funktsionaalharmoonia

põhialused. Diatoonika: kolmkõlad, septakordid ja nende pöörded. Sekventsid. Kromaatika: altereeritud akordid, kõrvaldominandid ja kaldumine, modulatsioon, helistike vastandamine. Lause ja perioodi harmooniline struktuur.

3.2.2. PRAKTILINE ÕPE. Meloodia harmoneerimine, harmooniline analüüs ning akordijärgnevuste, sekventside ja modulatsiooni mängimine.

3.3. VORMIÕPETUS. Vormiõpetuse alused, periood ja suurlause.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- heli omadusi,
- noodivältusi, nende omavahelisi suhteid,
- noodikirja ortograafiat, rütmide noteerimist,
- erinevaid noodivõtmeid,
- erinevaid helikõrguste tähistusi (silp- ja tähtnimetused),
- laade ja helistikke,
- kooskõlade struktuuri,
- faktuuri tüüpe,
- muusikalise lauseehituse põhialused,
- tähtharmooniat,
- muusikaalast terminoloogiat,
- akordide funktsionaalseid suhteid,
- klassikalise harmoonia põhialuseid,
- häältejuhtimise põhimõtteid,
- harmoonia ja lauseehituse seoseid;

oskab:

- sõnastada põhimõisteid,
- ehitada ja määrata intervale, akorde ja laade,
- lahendada akorde ja intervale helistikus
- harmoneerida kirjalikult kaldumiste- ja lähimodulatsiooniga meloodiat lihtsama meloodilise figuratsiooniga,

- mängida klaveril perioodi vormis järkjärgulist modulatsiooni,
- mängida klaveril moduleerivat kromaatilist sekventsi,
- analüüsida antud muusikalõigu harmooniat, määrata kadentse ja meloodilise figuratsiooni helisid.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- akordide, intervallide ja laadide tundmist,
- vältuste grupeerimise oskust,
- põhimõistete sõnastamise oskust,
- tempo, dünaamika ja agoogika terminite tundmist,
- meloodia harmoneerimise oskust,
- akordijärgnevuste, sekventside ja modulatsiooni mängimise oskust,
- antud muusikalõigu analüüsimise oskust.

Teemat muusika elementaarteooria hinnatakse protsessihinnetega (kontrolltööd ja testid) ja hindelise arvestusega teema lõpus.

Teemat harmoonia hinnatakse protsessihinnetega (kontrolltööd ja testid teooria kontrollimiseks; meloodia harmoneerimise, akordijärgnevuste mängimise ja harmoonilise analüüsi ülesanded praktiliste oskuste kontrollimiseks) ja eksamihinnetega teema lõpus.

Vormiõpetuse teemat käsitletakse ja hinnatakse muusika elementaarteooria ja harmoonia teemade sees.

Nõuded eksamil:

- Harmoniseerida kirjalikult 8-taktiline kaldumisi ja lähimodulatsiooni sisaldav meloodia lihtsama meloodilise figuratsiooniga.
- Mängida klaveril modulatsioon lähisugulushelistikku 8-taktilise perioodi vormis ühe vahehelistiku abil (näit: D-h-A).
- Mängida klaveril tõusvat või laskuvat kromaatilist sekventsi motiivil V_{7-I}, V_{65-I}, V_{43-I} või V_{2-I}₆.
- Analüüsida muusikalõik, mis lisaks diatoonilisele harmooniale sisaldab altereeritud akorde, kaldumisi ja modulatsiooni lähisugulushelistikku.
- Vastata suuliselt teoreetilistele küsimustele kogu klassikalise harmoonia kursuse ulatuses (vajaduse korral).
- Harmoniseerida kirjalikult 8-taktiline kaldumisi ja lähimodulatsiooni sisaldav meloodia lihtsama meloodilise figuratsiooniga.
- Mängida klaveril modulatsioon lähisugulushelistikku 8-taktilise perioodi vormis ühe vahehelistiku abil (näit: D-h-A).
- Mängida klaveril tõusvat või laskuvat kromaatilist sekventsi motiivil V_{7-I}, V_{65-I}, V_{43-I} või V_{2-I}₆.
- Analüüsida muusikalõik, mis lisaks diatoonilisele harmooniale sisaldab altereeritud akorde, kaldumisi ja modulatsiooni lähisugulushelistikku.
- Vastata suuliselt teoreetilistele küsimustele kogu klassikalise harmoonia kursuse ulatuses (vajaduse korral).

Harmoonia eksam hinne koosneb: 1/3 meloodia harmoneerimine, 1/3 harmooniline analüüs, 1/3 modulatsiooni ja sekventsi mängimine.

Mooduli koondhinne kujuneb 20% ulatuses muusika elementaarteooria hindest, 40% harmoonia protsessihinnetest ja 40% harmoonia eksamihindest.

Moodul 7 SOLFEDŽO

II (kõrgem) tase

12 õn

T – 4 õn, PT – 4 õn, IT – 4 õn

1.Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad süstematiseeritult muusikaalased teoreetilised teadmised ja saavad praktilise kogemuse muusikalise kuulmise, mälu ja rütmide arendamisel, mis toetavad nende õpinguid ja tööd valitud erialal.

2.Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3.Õppesisu

3.1. TEOREETILINE ÕPE. Noodikirja ortograafia, noodivõtmed. Rütm ja meetrum. Laadid ja helistikud. Intervallid helistikus ja antud noodist. Akordid: põhikolmkõlad pööretega, kõrvalkolmkõlad, V, II ja VII septakord pööretega antud helistikus ja antud noodist. Kromaatika: altereeritud akordid, kaldumine ja modulatsioon

3.2. PRAKTILINE ÕPE. Helistike ja laadide laulmine ja määramine kuuldeliselt. Akordie ja intervallide laulmine helistikus ja antud noodist ning määramine kuuldeliselt. 1- ja 2-häälsed ditaadid, rütmi- ja mäludiktaadid. Akordijärgnevused: diatoonilised, altereeritud akordidega ja kaldumiste- ja modulatsiooniga. 1- häälnelne solfedžeerimine transponeerimisega, 2-häälnelne solfedžeerimine teist häält klaveril kaasa mängides. Mitmehäälnelne solfedžeerimine.

4.Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- laade, laadiastmete kulgemist ja funktsioone,
- intervale ja akorde,
- rütme ja meetrumeid,
- vältuste omavahelisi suhteid,
- noodikirja aluseid;

oskab:

- noodist lugeda ja transponeerida 1-häälsed harjutusi
- 2-häälses harjutuses solfedžeerida üht häält, teist klaveril kaasa mängides
- laulda laade, intervale ja akorde
- määrata intervale, akorde ja laade kuuldeliselt
- kirjutada 2-häälsel kaldumisi ja kromatisme sisaldavat diktaati,
- kirjutada akordijärgnevust kaldumiste-, altereeritud akordide- ja modulatsiooniga lähisugulushelistikku.

5. Hindamine:

Hinnatakse:

- 1- ja 2-häälsel solfedžeerimise oskust,
- akordide, intervallide ja laadide määramise ja laulmise oskust,
- diktaadi kirjutamise oskust,
- akordijärgnevuse kirjutamise oskust.

Solfedžot hinnatakse protsessihinnetega, mis on kirjalikud ja suulised sooritused muusikalise kuulmise ja teoreetiliste teadmiste kontrollimiseks ning hindelised arvestused. Mooduli lõpus on eksam, mille hinne kujuneb 60% kirjalikust ja 40% suulisest osast. Lõpueksamil hinnatakse:

- **kirjalikult:**

- kahehäälnelise alteratsioone ja kaldumisi sisaldav diktaat viiuli- ja bassivõtmes;
- harmooniline järgnevus, mis sisaldab kaldumisi, modulatsiooni lähisuguluses ja kõiki akorde klassikalise harmoonia kursuse ulatuses.

- **suuliselt:**

- solfedžeerida ühehäälnelise alteratsioone ja kaldumisi sisaldav meloodia viiuli- või bassivõtmes (ettevalmistamata);
- transponeerida sama meloodia suure sekundi piires üles või alla (ettevalmistamata);
- valdavalt diatoonilises, viiuli- ja bassivõtmes kirjutatud kahehäälses harjutuses solfedžeerida üht häält, teist klaveril kaasa mängides (ettevalmistamata);
- intervallid – kuulata, määrata, ehitada ja laulda antud helist või antud helistikus kõiki intervale, sh diatoonilisi suurendatud ja vähendatud intervale loomulikus ja harmoonilises mažooris ning minooris;
- akordid – antud helistikus ehitada ja laulda kolmkõlasid pööretega kõigilt astmetelt; V, II ja VII astme septakorde koos pööretega; I, III, IV ja VI astme septakorde ning klassikalises harmoonias kasutatavaid altereeritud akorde;
- helilaadid – mažoori ja minoori erinevad kujud, modaalsed laadid, kromaatileine mažoor ja minoor, kahe suurendatud sekundiga mažoor ja minoor.

Mooduli hinne kujuneb kõigi protsessihinnete koonhindest 50% ja lõpueksami hindest 50%.

MOODUL 8 MUUSIKALUGU

10 õn

T – 5 õn, PT – 5 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad ülevaate õhtumaade muusikaajaloo ja eesti muusika stiiliperioodidest ning pärimusmuusikast, žanritest, muusikaelu arengust, tähtsamatest heliloojatest ja nende loomingust, mis arendab nende muusikalist silmaringi ja valmistab ette edaspidiseks elukestvaks õppeks.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. ÕHTUMAADI MUUSIKALUGU VARAKRISTLIKUST MUUSIKAST KUNI 18. SAJANDINI. Keskaeg, renessanss, barokk, klassitsism.

3.2.ÕHTUMAADE MUUSIKALUGU 19. SAJANDIL. 19 sajandi muusika vararomantismist hilis-romantismini, sh rahvuslikud koolkonnad.

3.3. MUUSIKALUGU 19.-20.saj. VAHETUSEL JA 20. SAJANDIL. Hilisromantism, impressionism, ekspressionism, neoklassitsism, avangardism, postmodernism. 21. saj. muusika.

3.4. EESTI MUUSIKALUGU. Tähtsamad Eesti muusika loojad ja nende teosed 19. saj. keskelt kuni tänapäevani.

3.5. PÄRIMUSMUUSIKA. Folkloori mõiste. Eesti rahvalaulud, rahvapillid, rahvatantsud. Eesti rahvamuusika esitustavad.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- muusikaloo üldisi arenguetappe,
- peamisi stiiliperioode ja nende tunnusjooni,
- tähtsamate žanrite ja vormide arengut,
- tähtsamaid esituskoosseise,
- muusikaloo väljapaistvamaid heliloojaid ja nende loomingut,
- muusikaterminoloogiat,
- eesti muusikalugu,
- Eesti rahvalaule, -pille ja -tantsu;

oskab:

- kasutada muusikaloolisi teadmisi praktilises erialases tegevuses,
- end muusikaga seonduvatel teemadel suuliselt ja kirjalikult väljendada.

5.Hindamine

Hinnatakse:

- muusikaloo üldiste arenguetappide ja stiiliperioodide tundmist,
- tähtsamate muusikažanrite ja vormide tundmist,
- tähtsamate esituskoosseisude tundmist,
- muusikaloo sh. eesti muusika väljapaistvamate heliloojate- ja nende loomingu tundmist,
- muusikaterminoloogia tundmist,
- Eesti pärimusmuusika tundmist.

Mooduli koondhinne kujuneb: teemad 3.1 - 3.3 65% , teema 3.4 25 % , teema 3.5 10% protsessihinnetest ja teemade 3.1. ja 3.2 lõpus sooritatud eksamihinnetest, rakendades õpilaste teadmiste kontrolliks erinevaid vorme teoreetiliste testide, kirjalike referaatide ja muusika kuulamise seminaride ning pärimusmuusika näidete praktilise soorituse kaudu.

VALIKÕPINGUTE MOODULID

SUGULUSPILL (6-KEELNE KANNEL)

2 õn

T – 0 õn, PT – 2 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad baasoskused kandle suguluspillil soolorepertuaari mängimiseks.

2. Nõudmised mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1.TÖÖ TEHNIKAGA. Harjutused, heliredelid ja etüüdid.

3.2.TÖÖ REPERTUAARIGA. Töö spetsiifilise repertuaariga.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- 6-keelse kandle spetsiifikat ja erinevaid mänguvõtteid;
- oskab:
- kasutada spetsiifilisi mänguvõtteid,
  - esitada baastasemel erialast soolorepertuaari.

5.Hindamine

Hinnatakse:

- tehnilise teostuse korrektsust,
- muusikalist eneseväljenduse oskust,
- õpilase individuaalset arengut.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega. Mooduli lõpus esineb õpilane paladega osakonnakontserdil.

KOORILAU 1

2 õn

T - 0 õn, PT- 2 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppijad omandavad koorikollektiivis kooslaulmise praktilised oskused.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. KOOR KUI KOLLEKTIIVNE INSTRUMENT. Kooriliigid, häälerühmad, kooriproovi ülesehitus.

3.2. VOKAALTEHNIKA. Hääle arendamine. Teksti kasutamine, sisu väljendamine, artikulatsiooni ja tämbri kujundamine laulmisel. Häälehoid.

3.3. KOORIPARTITUUR. Kooripartituuri õpetus läbi praktilise laulmise, teoreetiliste teadmiste ja noodist laulmise oskuse arendamine.

3.4. KOORIMUUSIKA REPERTUAAR. Eesti koorimuusika traditsioonid, selle osa Kultuuripildis. Repertuaar läbi erinevate muusikastiilide ja ajastute.

3.5. KOORILAULJA EETIKA. Interpreedi kasvatamine, tema kohustused, ülesanded ning eesmärgid. Koorilaulja esteetika.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- koori kui kollektiivset instrumenti;
- vokaali kasutamise põhialuseid;
- ansambelis ja kooris laulmise põhimõtteid;
- kooripartituuri ja selle ülesehitust;
- Eesti ja maailma koorimuusika läbitud repertuaari;
- koorilaulja lavaeetikat;

oskab:

- kasutada oma muusikalisi teadmisi ja kogemusi kooris laulmiseks;
- tunnetada end kooris instrumendi osana;
- orienteeruda kooripartituuris;
- esitada teadlikult ning viimistletult kooriteose vokaalpartiid;
- interpreteerida erinevates muusikastiilides repertuaari;
- jälgida ja täita koorijuhi taotlusi;
- eetiliselt käituda kooriproovis ja esinemissituatsioonis.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- kooslaulmise oskust;
- individuaalset arengut kooris;
- oma partii valdamise oskust;
- osavõttu õppetööst;
- lavalise esinemise oskust.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega, mis kujuneb õpilase koorikollektiivi tööst aktiivsest osavõtust 50%-, oma häälepartii korrektsest esitusest 25% ning esinemisnumbrite professionaalsest koosesitusest 25% ulatuses.

IMPROVISATSIOONI ALUSED

4 õn

T -0, PT -4 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppijad omandavad teadmised ja oskused erinevates stiilides improviseerimisest, tuntud jazzmuusikute improviseerimise analüüsides ja oskused rakendada neid eeskujusid enda improviseerimises.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. POP- JAZZ SUUNA IMPROVISATSIOON I TASE. Improviseerimine bluesi vormil ja lihtsamate akordijärgnevuste põhjal.

3.2. POP- JAZZ SUUNA IMPROVISATSIOON II TASE. Improviseerimine keerukamate kadentside põhjal ja erinevates taktimõõtudes.

3.3. IMPROVISEERIMINE KLASSIKALISEL SUUNAL. Eneseväljendus noodimaterjali kasutamata kas lauldes või pillil mängides.

3.4. IMPROVISATSIOONIANSAMBEL VÕI -ORKESTER. Noodimaterjalideta muusika kujutamine ja kõlaline kujundamine antud teemal. Kaasmängijate jälgimine ja koosmusitseerimine.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- pop –jazz stiilides improviseerimise põhimõtteid;
- klassikalises stiilis noodimaterjalita muusika kujundamise põhimõtteid;
- kaasmängijatega koosmängu erisusi ja koostöö põhimõtteid;

oskab:

- bluesi vormil lihtsamate akordijärgnevuste põhjal improviseerida;
- improviseerida keerukamate kadentside põhjal ja erinevates taktimõõtudes meloodiaid;
- ilma noodimaterjalita kujutada ja kujundada lihtsamaid improvisatsioone pillil, lauldes või rütmiliselt väljendades;
- koos musitseerida erinevates improvisatsiooniansamblites või orkestris.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- muusika kujutamise ja kujundamise oskust pillil, häälega või rütmilise liikumise/liigutamise abil;
- kaasmuusikute jälgimise, aktiivse kuulamise ja nendega koostöö oskust;
- õpilase initsiatiivikust ja aktiivsust.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega, mis kujuneb improvisatsiooniansamblis ja -orkestris aktiivses osalemises ning esinemistest kontsertolukordades.

RÜTMIKA

2 õn

T – 1 õn, PT -1 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad läbi rütmiõpetuse oskuste arendavad rütmitunnet ja koordinatsiooni, parandavad oma noodilugemise oskust, mis võimaldab neid oluliselt paremini toime tulla solfedžo mooduli omandamisega ja oma erialases ning ansambli mängu praktikas.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Eelnevalt läbitud muusika elementaarteooria teema muusikateooria moodulis.

3. Õppesisu

3.1. SISSEJUHATUS JA ÜLDMÕISTED. Meloodia, harmoonia, rütm, kui muusikalised väljendusvahendid.

3.2. MEETRUM, RÜTM, TEMPO. Praktilised rütmiharjutused.

3.3. NOODIPIKKUSED. Vältuste suhteline ja tinglik jaotus.

3.4. PAUSID. Vältuste suhteline ja tinglik jaotus.

3.5. NOODIKIRJA LÜHENDID. Löögi-, takti-, perioodikordused, *segno`*d, laternad, viited, pausid.

3.6. TAKT JA TAKTIMÕÕT. Liht- ja liittakt (4/4;6/8;9/8). Paarisosalised- ja paarituosalised taktid. Segataktid. Vahelduv taktimõõt muutuva meetrumiga. Artikulatsioonimärgid ja nende seos teose rütmikaga. Punkteeritud rütm. Sünkopeeritud rütm. Rütmikujundid. Vältuste tinglik ja suhteline jaotus. Polümeetria, polürütmia.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- rütme ja meetrumeid;
- erinevaid rütmikujundeid;
- polümeetria ja polürütmia olemust;
- rütmimälu arendamise võtteid;

oskab:

- lugeda rütmiprobleemideta lihtsamat nooditeksti;
- koputada, plaksutada erinevaid rütmikombinatsioone orienteerudes erinevas meetrumis ja taktimõõdus.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- teoreetilisi teadmisi meloodiast, harmooniast, noodi- ja pauside vältustest, meetrumist, rütmist ja tempost;
- oskusi erinevate rütmikombinatsioonide kasutamisest praktiliste näidete abil.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega, kus arvestatakse õpilase tunnis käimise ja tunnis osalemise aktiivsust ja arengut, teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi meetrumist, rütmist ja tempost. Moodul lõpeb hindelise arvestusega.

ALEXANDERI TEHNIKA

2 õn

T – 1 õn, PT -1 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad vajalikke teadmisi ja oskusi koordineerimise ja liikumisest ning arendavad oma motoorikat ja üldfüüsilisi omadusi vältimaks ülekoormusest tulenevaid traumasid.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. ALEXANDERI TEHNIKA ALUSED. Hingamise ja rühiõpetuse alused.

Koordineerimise ja taju arendamine.

3.2. LIIKUMINE. Erineva raskusastmega rütmi- ja liikumisharjutused.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- Alexanderi tehnika põhimõtteid, teoreetilisi aluseid ja kasutamisalala;
- oma erialaseks arenguks vajalikke eneseregulatsiooni harjutusi;
- liigutusvõimekuse arendamise põhialuseid;

oskab:

- teadlikult vältida ülekoormustrahasid muusikaõppimise protsessis;

- iseseisvalt paremini lahendada pillimängu õppimisel tekkivaid liigutus- ja koordinatsiooniprobleeme.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- õpilase teadlikkuse arengut oma võimalike ülekoormus probleemidega toimetulekuks;
- eneseregulatsiooniks vajalike näidisharjutuste sooritamist.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega, mis kujunevad teoreetiliste teadmiste kontrollist ja praktilistes tegevustes osalemisest õppeaasta lõpus väljenduvaks aastahindeks.

VORMIÕPETUSE ALUSED

1 õn

T- 0,5 õn, PT – 0,5 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad teadmised olulisematest muusikavormidest, oskused muusikateoste kuulamiseks ning vormide kasutamise võimalustest oma muusikapraktikas.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Eelnevalt läbitud muusikateooria moodulist teema: muusika elementaarteooria alused.

3. Õppesisu

3.1. VORMIÕPETUSE ALUSED. Muusikavormide põhitunnused, ajalooline kujunemine ja kasutusala. Erinevad enamlevinud muusikavormid: periood, liht- ja liitvorm. Variatsioonid. Rondo. Sonaadivorm. Vokaal-instrumentaalsed suurvormid. Polüfoonilised vormid.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- muusikavorme ja žanre;
- muusikaliste vormide põhitunnuseid ja erikujusid;

oskab:

- ära tunda õpitud vormiskeeme oma muusikapraktikas;
- iseloomustada olemasolevaid vorme ning võrrelda neid omavahel;
- seostada vorme muusikalooga.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- põhiliste muusikavormide tundmise oskust;
- muusika struktuurielementide määramise oskust;
- erinevate vormide võrdlemise oskust.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega, mis kujunevad teoreetilistest teadmistest ja erinevate lihtsamate muusikavormide äratundmise oskusest noodinäidete alusel ning oma erialases mängupraktikas.

TASANDUSSOLFEDŽO

4 õn

T -1 õn, PT – 3 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad tasandavad oma vajakajäämisi, omandavad süstematiseeritult teadmised ja oskused muusikalise kuulmise, mälu ja rütmide arendamiseks, et saavutada vastavalt oma erialale nõutud keskastme muusikakooli solfedžo tase.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. TEOREETILINE ÕPE. Noodikirja ortograafia, noodivõtmed. Meetrum, rütm. Intervallid. Akordid. Laadid ja helistikud.

3.2. PRAKTILINE ÕPE. Diktaadid: rütmi-, mäludiktaadid.

Akordijärgnevused: põhikolmkõlad pööretega, 1- või 2- hääelse meloodia solfedžeerimine. Intervallide, akordide ja laadide ehitamine ja laulmine.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- laade, laadiastmete kulgemist ja funktsioone;
- intervale ja akorde;
- rütme ja meetrumeid;
- noodikirja aluseid;
- muusikalise kuulmise, mälu, intoneerimise ja rütmide arendamise võtteid;

oskab:

- kirjutada lihtsat 1- häälsset diktaati;
- kirjutada lihtsamat akordijärgnevust;
- laulda laade, intervale, akorde;
- solfedžeerida 1- või 2-häälsset harjutust.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- noodist laulmise oskust;
- intervallide, akordide ja laadide määramise ning laulmise oskust;
- diktaati;
- akordijärgnevust.

Mooduli hinne kujuneb 50% teoreetilisest ja 50% praktilisest osast, kus hinnatakse protsessihinnetega noodist laulmist, kirjalikku diktaati ja akordijärgnevusi.

LISAINSTRUMENT

3 õn

PT – 3 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad pillimängu teoreetilised teadmised ja praktilised oskused, mis annavad lisaväärtust erialasele väljaõppele ja võimaldavad avardada võimalusi tööturul.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. TÖÖ REPERTUAARIGA. Erinevad žanrid , stiilid ja vormid.

3.2. TÖÖ TEHNİKAGA. Heliredelid, harjutused, etüüdid.

3.3. NOODILUGEMINE. (PRIMA VISTA). Töö võõra nooditekstiga.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- pillimängu põhimõtteid,
- konkreetse instrumendi algtaseme repertuaari;

oskab:

- mängida heliredeleid, kolmkõlasid vähemalt 3-võtmemärgiga helistikes;
- mängida erineva tehnikaga harjutusi ja etüüde;
- mängida eelnevalt ettevalmistatud erinevates žanrites, stiilides ja vormides repertuaari;
- ilma ettevalmistuseta lugeda lihtsamat võõrast nooditeksti.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- õpilase individuaalset arengut;
- kunstilis- muusikalist eneseväljendusoskust;
- tehnilise teostuse korrektsust;
- teose tervikutunnetust.

Mooduli hinne kujuneb ettevalmistatud repertuaari omandamisest ja kunstilis-muusikalisest ning tehniliselt korrektsest esitusest kontsertolukorras. Moodulit hinnatakse protsessihinnetega ja hindelise arvestusega mooduli lõpus.

LAULMINE/ POP- JAZZ LAULMINE

3 õn

PT – 3 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad vajalikud vokaaltehnilised ja stiililised oskused ning jõukohase repertuaari, valmisoleku tööks koori- või ansambli lauljana, mis annavad lisaväärtust erialasele väljaõppele ja võimaldavad avardada võimalusi tööturul.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. VOKAALTEHNIKA ARENDAMINE. Hääle moodustamise protsess.

Hingamistehnika alused. Hääle tervishoid. Hääle- ja hingamisharjutused.

Artikulaatsiooni arendamine ja töö laulutekstidega.

3.2. TÖÖ ERINEVATES STIILIDES REPERTUAARIGA. Erinevates stiilides ja vormides jõukohane repertuaar.

3.3. ISESEISVA TÖÖ OSKUSTE KUJUNDAMINE. Laulude mõtestamine. Töö erinevate

muusikaliste ja sõnaliste tekstidega. Iseseisev töö erinevates stiilides ja muusikavormides

repertuaariga. Oma hääle koormuse jälgimise õppimine.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- vokaaltehnika põhialuseid (hääle tekitamine, diapason, registrid, üleminekunoodid jne);
- erinevaid hingamistehnikaid ja nende rakendamise individuaalseid võimalusi;
- hääle tervishoiu põhimõtteid ja selle rakendamiskoormuse individuaalset taset;
- jõukohast ja hääleliigile sobivat repertuaari;
- laulja kutse-eetikat;

oskab:

- juhtida oma häält;
- kasutada vokaaltehnika aluseid;
- valida repertuaari vastavalt individuaalsetele võimetele;
- interpreteerida, fraseerida ja kunstiliselt kujundada esitatavaid teoseid muusikaliseks tervikuks;
- töötada erinevatest keeltes laulutekstidega;
- hoida oma hääleaparaati, rakendada seda vastavalt individuaalsele tasemele.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- kunstilis-muusikalist eneseväljenduse oskust;
- vokaaltehnilise teostuse korrektsust;
- intonatsioonilist puhtust;
- erinevates stiilides ja vormides repertuaari tundmist ja selle interpreteerimise oskust;
- lavalise esinemise oskust;
- õpilase töökust ja individuaalset arengut;
- suhtumist õppetöösse;
- iseseisva töö oskust.

Moodulis hinnatakse õppijaid hindelise arvestusega iga õppeaasta lõpus.

Hinne kujuneb: ettevalmistatud repertuaari omandamine ja kunstilis- muusikaline ning tehniliselt korrektne esitus kontsertolukorras.

KLAVERISAATE KUJUNDAMINE

3 õn

PT-3 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad teadmisi ja oskusi muusikapalade tehnilistest võtetest, transponeerimise, improviseerimise ja arranžeerimise põhimõtetest.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. SAATE KUJUNDAMINE TÄHTHARMOONIA ALUSEL. Tähtharmonia teoreetiliste aluste tundma õppimine. Mängutehniliste oskuste kujundamine tähtharmonia alusel.

3.2. TRANSPONEERIMINE. Palade helistike muutmine väikse tertsi piires üles ja alla.

3.3. ARRANŽEERIMINE. Ühehääelse meloodia harmoniseerimine kaashäälte ja saate kujundamise kaudu erinevates kaldumistes ja modulatsioonides.

3.4. IMPROVISEERIMINE. Improvisatsiooni teoreetiliste aluste tundmaõppimine lähtudes erinevatest stiilidest ja vormidest. Lihtsamate improvisatsioonivõtete kasutamine oma instrumendile iseloomulikes žanrites.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- tähtharmonia teoreetilisi aluseid saate kujundamisel;
- improvisatsiooni teoreetilisi aluseid erinevates stiilides ja vormides;

oskab:

- kujundada lihtsamat saadet tähtharmonia alusel;
- transponeerida palu väikese tertsi piires üles ja alla;
- kujundada ja harmoniseerida oma instrumendil kaashääli ühehääelse meloodiale;
- kasutada ja kombineerida lihtsamaid improvisatsioonivõtteid oma instrumendile iseloomulikes žanrites.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- vabasaate kujundamise oskust tähtharmonia alusel;
- transponeerimise oskust;
- ühehääelse meloodia arranžeerimise oskust oma instrumendile;
- improvisatsiooni aluste tundmist.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega ja mooduli lõpus hindelise arvestusega, kus õpilane demonstreerib muusikapala transponeerimist, ja tähtharmonia alusel ettevalmistatud palade kujundamist ja improvisatsiooni.

DIRIGEERIMISE ALUSED

1 õn

T – 0 õn, PT – 1 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad teoreetilised teadmised ja praktilised oskused dirigeerimise alustest. Mooduli läbimine võimaldab saada ettekujutuse sobivusest ja motivatsioonist orkestridirigeerimise jätkukursuse valimiseks.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. DIRIGEERIMISTEHNKA. Liht-, liit- ja segataktimõõdud. Auftakt. Pillipartiide sissenäitamised orkestripalades. Artikulatsioon ja štrihhid. Erinevad rütmid, dünaamika ja tempo.

3.2. ERINEVA KOOSSEISUGA ORKESTRIREPERTUAAR. Transponeeritavad pillid. Pillide kõlulauluslikud võimalused. Erinevates žanrites, vormides ja ajastutes orkestrirepertuaar.

3.3. TÖÖ PARTITUURIGA. Mänguline ja kuuldeline tutvumine esitatava teosega partituuriga klaveri või helikandjate kaasabil, erinevate pillide partiide kuuldeline valdamine. Tehniliselt keeruliste üleminekute fikseerimine ja võimalike lahenduste ette valmistamine.

3.4. ISESEISEV TÖÖ. Kontserdid, muusikaetendused, meistrklassid.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- dirigeerimisvõtteid liht-, liit- ja segataktimõõdudes;
- enammängitavat orkestrimuusika repertuaari ja partituuri erinevatele koosseisudele;
- orkestripille, nende mängutehnilisi võimalusi muusikakollektiivis;
- tuntumaid orkestridirigente maailmas ja Eestis;

oskab:

- rakendada erinevaid dirigeerimisvõtteid;
- valida jõukohast repertuaari;
- valida ja külastada erinevaid orkestrikontserte, muusikaetendusi ja meistrkursuseid.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- sobivate dirigeerimisvõtete valikut;
- jõukohase repertuaari tundmist.

Mooduli hinne kujuneb protsessihinnetest ja hindelisest arvestusest mooduli lõpus, kus õpilane dirigeerib 2 erinevas taktimõõdus teost. Hinne kujuneb teose dirigeerimise tehniliste võtete valikust ja teostusest ning muusikalise terviku kujundamise oskusest klaveri juures 50% osakaaludena.

ORKESTRIDIRIGEERIMINE 2

2 õn

PT -2 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad teoreetilised teadmised ja praktilised oskused amatöörorkestri, -ansambli juhendamiseks õppe- või kultuuriasutustes, dirigendiõpingute jätkamiseks muusikakõrgkoolides.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Eelnevalt läbitud dirigeerimise aluste moodul.

3. Õppesisu

3.1. ORKESTRIDIRIGEERIMINE. Dirigeerimistehnika süvendamine. Klaviiri-, direktsiooni- ja partituuriga töötamise alused. Tutvumine eri stiilides ja vormides repertuaariga klaveriga ja väikeste instrumentaalkoosseisudega spetsiaalsetest orkestridirigeerimise kogumikest. Orkestrimuusika kuulamine avalikel kontsertidel ja helikandjatelt, kuuldu analüüsimine.

3.2. PARTITUURI LUGEMINE. Erinevate direktsioonide ja partituuride lugemine klaveril. Partiide transponeerimine ja arranžeerimine.

3.3. ANSAMBLI-JA ORKESTRITÖÖ PRAKTIKA AMATÖÖORKESTRIGA.

Erinevate koosseisudega ansambli juhendamine, kõlakultuuri arendamine. Orkestri tasakaal. Praktiline orkestri juhatamine/juhendamine erinevate instrumentide koosseisuga. Jõukohase repertuaari valik. Originaalrepertuaar ja seaded.

3.4. ISESEISEV TÖÖ. Repertuaari iseseisev ettevalmistamine ansambli- ja orkestriprooviks.

Lahtised tunnid ja meistrkursused.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- dirigeerimistehnikaid;
- originaalrepertuaari ja transkriptsioone;
- erinevaid instrumente ja nende mängutehnilisi võimalusi;
- erinevatel ajastutel kirjutatud muusikateoste esitamise stiililist eripära;
- erinevate koosseisudega partituure;
- sobivat ja jõukohast ansambli- ning orkestrirepertuaari;
- vajalikule koosseisule teoste arranžeerimise võimalusi ja vähemalt ühte muusika notatsiooni elektroonilist programmi;

oskab:

- kasutada erinevaid dirigeerimistehnikaid ja –võtteid;
- komplekteerida muusikakollektiivi ja lugupidavalt suhelda pillimeestega;
- valida jõukohast repertuaari olemasolevale koosseisule;
- lugeda klaveri abil lihtsamaid partituure;
- juhendada erinevaid ansambli- ja orkestrikoosseise arvestades mängijate ettevalmistuse taset ja võimekust ning jõukohasuse printsiipi.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- dirigeerimistehnika valdamist;
- jõukohase repertuaari tundmist ja valiku oskust;

- koostöö- ja suhtlemise oskust muusikakollektiiviga;
- muusikateose tasakaalustatud ettekande ja terviku tunnetuse oskust;
- lihtsama partituuri lugemise ja mängimise oskust klaveril;
- originaalist olemasolevale koosseisule seadmiseoskust, elektroonilise noteerimisprogrammi kasutamise oskust.

Mooduli hinne kujuneb protsessihinnetest ja mooduli lõpus sooritatud hindelisest arvestusest, kus hinnatakse 25% jõukohase repertuaari valikut ja 50% muusikalis-tehnilist teostust ning 25% partituuri lugemist ning klaveril mängimist ning muusikapala arvutil arranžeerimist.

HELILOOMING

3 õn

T -1 õn, PT -2 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad komponeerimise põhitõed ja oskuse komponeerida muusikateoseid.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. TEHNILISTE HARJUTUSTE KIRJUTAMINE. Muusika väljendusvahendid.

Erinevate

vormide kasutamine. Kompositsioonitehnikad. Erinevad instrumendid.

3.2. KOMPONEERIMINE. Väikevormis teosed soolopillidele, ansamblitele, häälele või koorile.

3.3. MUUSIKATEOSTE KUULAMINE. Olulised teosed muusikaajaloost, kaasaajast ja eesti muusikast.

3.4. MUUSIKATEOSE ANALÜÜS. Muusika väljendusvahendid. Partituurianalüüs sh. vorm ja instrumentatsioon.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- muusika väljendusvahendeid ja komponeerimise põhivõtteid;
- instrumentide ja inimehääle tehnilisi ja kõlalisi omadusi;
- partituuri vormistamise reegleid;
- terminoloogiat instrumentide käsitlemisel;
- olulisi teoseid muusikaajaloost, uuemast muusikast ja eesti muusikast;
- teose analüüsi põhimõtteid;

oskab:

- noteerida muusikalist mõtet;
- kasutada instrumente ja inimhäält vastavalt nende tehnilistele ja kõlalistele võimalustele ning teose loogikale;
- vormistada heliteost nõuete kohaselt;
- analüüsida lihtsamaid teoseid kuuldeliselt ja keerulisemaid partituuri abil;
- suhelda interpretidega ja selgitada neile oma muusikalist mõtet;

5. Hindamine

Hinnatakse:

- loomingulisi lahendusi muusikalises mõtlemises;
- komponeerimise oskust;
- instrumentatsiooni;
- teose nõuetekohast vormistust.

Mooduli hinne kujuneb 20% muusikateose analüüsist, 30% harjutuste koostamisest ja 50% muusikapala komponeerimisest ja ettekandest. Hinnatakse protsessihinnetega, kus hinne kujuneb erinevates stiilides ja vormis valminud heliteosest või selle osast.

HÄÄLESEADE

3 õn

T-0,5 õn, PT- 2,5 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad inimhääle füsioloogilise ülesehituse- ja tervisliku kasutamise alased teoreetilised teadmised ja praktilised oskused.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. TEOREETILINE HÄÄLEÕPETUS. Hääleaparaadi füsioloogiline ülesehitus, hääle tervishoid.

3.2. LAULUTEHNIKA. Laululine hingamine ja selle arendamine. Hääle ulatuse ja intonatsioonilise puhtuse arendamine, tämbri ja registreerituste ühtlustamine. Soololaulude ja kooripartiide laulmine, muusikalise ja sõnalise teksti ühendamine laulmisel.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- laulutehnika põhialuseid;
- hääleaparaadi ehitust ja funktsioone;
- tervisliku laulmise põhitõdesid;

oskab:

- kasutada teadlikult oma häält;
- esitada õppetasele vastavaid vokaalpartiisid oskuslikult ja viimistletult;
- rakendada oma laulutehnika alaseid teadmisi koori töös.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- individuaalset hääle arengut;
- õpilase kui laulja arengut;
- osalemist õppetöös;
- lavalist esinemist.

Mooduli hinne kujuneb hääleharjutuste sooritamisest ning individuaalsest hääle arendamisest. Hinnatakse protsessihinnetega.

KOORILAUL 2

6 õn

T -0 õn, PT- 6 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppijad omandavad koorikollektiivis kooslaulmise praktilised oskused.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. VOKAALTEHNIKA. Hääle arendamine. Teksti kasutamine, sisu väljendamine, artikulatsiooni ja tämbri kujundamine laulmisel. Häälehoid.

3.2. KOORIPARTITUUR. Kooripartituuri õpetus läbi praktilise laulmise, teoreetiliste teadmiste ja noodist laulmise oskuse arendamine.

3.3. KOORIMUUSIKA REPERTUAAR. Eesti koorimuusika traditsioonid, selle osa kultuuripildis. Repertuaar läbi erinevate muusikastiilide ja ajastute.

3.4. KOORILAULJA EETIKA. Interpreedi kasvatamine, tema kohustused, ülesanded ning eesmärgid. Koorilaulja esteetika.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- vokaali kasutamise põhialuseid;
- ansamblis ja kooris laulmise põhimõtteid;
- kooripartituuri ja selle ülesehitust;
- Eesti ja maailma koorimuusika läbitud repertuaari;
- koorilaulja lavaetikat;

oskab:

- kasutada oma muusikalisi teadmisi ja kogemusi kooris laulmiseks;
- tunnetada end kooris instrumendi osana;
- orienteeruda kooripartituuris;
- esitada teadlikult ning viimistletult kooriteose vokaalpartiid;
- interpreteerida erinevates muusikastiilides repertuaari;
- jälgida ja täita koorijuhi taotlusi;
- eetiliselt käituda kooriproovis ja esinemissituatsioonis.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- kooslaulmise oskust;
- individuaalset arengut kooris;
- oma partii valdamise oskust;
- osavõttu õppetööst;
- lavalise esinemise oskust.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega, kus arvestatakse õpilase koorikollektiivi tööst aktiivset osavõttu 50%, oma häälepartii korrektset esitust 25% ning esinemisnumbrite professionaalset koosesitust 25% ulatuses.

ERIALASED VÕÕRKEELED (inglise, vene, riigikeel, itaalia keel)

4 õn

T – 1 õn, PT – 3 õn

1. Eesmärk:

Õpetusega taotletakse, et õppijad tunnevad erialast inglise, saksa, vene ja itaalia keele sõnavara oskavad seda oma töös rakendada.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. ERIALANE INGLISE KEEL. Erialaste tekstide lugemine ja tõlkimine, häälestus- ja hooldusvahendite võõrkeelne sõnavara. Suhtlemine võõrkeelsete klientidega erialastel teemadel.

3.2. ERIALANE VENE KEEL. Erialaste tekstide lugemine ja tõlkimine, helindusvahendite võõrkeelne sõnavara. Suhtlemine võõrkeelsete klientidega erialastel teemadel.

3.3. ERIALANE EESTI KEEL. Erialaste tekstide lugemine ja tõlkimine, muusikaterminoloogia ja helindusvahendite võõrkeelne sõnavara.

3.4. ERIALANE ITAALIA KEEL. Erialaste tekstide lugemine ja tõlkimine, helindusvahendite võõrkeelne sõnavara.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- inglise, vene, riigikeeles ja itaalia keelset sõnavara;
- tööalase võõrkeelse informatsiooni hankimise võimalusi;

oskab :

- lugeda ja tõlkida võõrkeelseid tekste;
- suhelda võõrkeeltes klientidega erialastel teemadel;
- hankida võõrkeelset informatsiooni;
- kasutada erialaseid võõrkeelseid katalooge ja teha koostööd välismaa partneritega;
- võõrkeelset erialast sõnavara oma töös rakendada.

Mooduli hinne kujuneb erialaste tekstide lugemisest, tõlkimisest 50%, võõrkeelsest eneseväljendustest ja vestlustest erialastel teemadel ja situatsiooniülesannetes 50%.

Hinnatakse protsessihinnetega.

MUUSIKALUGU 2

4 õn

T – 2 õn, PT -2 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad teadmisi muusikaajaloo pop- ja afro-ameerika muusika stiiliperioodidest, žanritest, Eesti pärimusmuusikast, kaasaegsest muusikast muusikaelu arengust, tähtsamatest heliloojatest ja nende loomingust.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. POP MUUSIKA AJALUGU. Stiilid ja žanrid erinevatel ajastute popmuusikas.

3.2. AFRO-AMEERIKA MUUSIKA AJALUGU. Erinevad žanrid afro- ameerika muusikaloo.

3.3. PÄRIMUSMUUSIKA. Eesti rahvamuusika areng: laulud, pillilood ja tantsud.

3.4. KAASAJA MUUSIKA. Pärast 1950-ndaid heliloojad ja nende olulisemad teosed.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- pop- ja afroameerika muusikaloo üldisi arenguetappe,
- peamisi stiiliperioode ja nende tunnusjooni,
- tähtsamate žanrite ja vormide arengut,
- tähtsamaid esituskoosseise ja nende arengulugu,
- muusikaloo väljapaistvamaid heliloojaid ja nende loomingut,
- muusikaterminoloogiat,
- Eesti pärimusmuusikat,
- XX sajandi II poole ja XXI sajandi muusikat.

oskab:

- kasutada muusikaloolisi teadmisi praktilises muusikutegevuses,
- orienteeruda oma eriala repertuaaris,
- end muusikaga seonduvatel teemadel suuliselt ja kirjalikult väljendada.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- muusikaloo stiiliperioodide tundmist ja neis orienteerumist,
- tähtsamate žanrite, esituskoosseisude ja muusikavormide tundmist,
- väljapaistvamate heliloojate, sh. kaasaja heliloojate ja nende loomingut tundmist,
- muusikaterminoloogia tundmist ja kasutamisoskust,
- üldmuusikalist silmaringi ja kuulamiskogemust, sh analüütilist kuulamisoskust.

Hinne kujuneb 30% pop -muusikaloo ja 30% afro- ameerika muusikaloo,20% pärimusmuusika, 20 % kaasaja muusika alastest teadmistest ja oskustest, mida hinnatakse protsessihinnetega.

ANSAMBLI- JA ORKESTRIMÄNG/BIG BAND

8 õn

T – 0 õn, PT – 8 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppijad omandavad koosmängu oskused erinevate koosseisudega ansambelis või orkestris.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

- 3.1. ANSAMBLIMÄNG. Erinevatele koosseisudele erinevates vormides ja stiilides ansamblirepertuaar.
- 3.2. KEELPILLIORKESTER. Keelpilliorkestri repertuaar. Pillipartiid. Koosmängu arendamine.
- 3.3. PUHKPILLIORKESTER. Puhkpilliorkestri repertuaar. Orkestripartiid. Koosmängu arendamine.
- 3.4. SÜMFOONIAORKESTER. Sümfooniaorkestri repertuaar. Koosmängu arendamine suures orkestri - koosseisus.
- 3.5. BIG BAND. Big-bandi repertuaar. Improvisatsiooni elemendid. Koosmängu arendamine.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- koosmängu spetsiifikat erinevates ansambli- ja orkestrikoosseisudes;
- erinevatele koosseisudele kirjutatud jõukohast enammängitavat repertuaari;
- erinevates koosmängu kollektiivides rakendatavat distsipliini;
- dirigendi žeste ja korraldusi;

oskab:

- korrektselt mängida oma partiid;
- arvestada kollektiivi distsipliini;
- arvestada koosmängupartnereid;
- sulanduda rühma ja suurde orkestrisse;
- mängida vastavalt dirigendi ja rühmakontsertmeistri nõudmistele;
- käituda ja riietuda esinemisolukorras.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- ansambli- ja orkestrispetsiifika tundmist;
- orkestridistsipliini tundmist;
- korrektset ja musikaalset oma partii esitamise oskust;
- koostöö oskust orkestripartneritega;
- rühma kontsertmeistri ja dirigendi nõudmiste täitmise oskust;
- mängija initsiatiivikust ja aktiivsust;
- esinemiskultuuri ja distsipliini muusikakollektiivis.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega, mis kujunevad oma partii korrektsest mänguoskusest, kollektiivis osalemise distsipliinist ja kollektiivi edukatest esinemistest erinevatel kontsertidel ja moodustavad aastahinde.

KAASAEGSE MUUSIKA ANSAMBEL

3 õn

T – 0,5õn , PT – 2,5 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppijad omandavad elementaarsed teadmised ja oskused jõukohaste nüüdismuusika teoste esitamiseks, laieneb arusaamine muusikast.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. TÖÖ REPERTUAARIGA. Erinev kaasaegse muusika repertuaar.

Muusikakuulamine. Jõukohaste muusikapalade mängimine sobivates koosseisudes.

3.2. NOTATSIOON. Graafiline. Proportsionaalne notatsioon, tekstipartituurid, laiendatud kõlavahendite noteerimine.

3.3. RÜTMIHARJUTUSED. Erinevad jõukohased rütmid.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- valitud näiteid nüüdismuusika repertuaarist;
- erinevaid notatsioonivõimalusi;

oskab:

- retsiteerida ja mängida keerukaid rütme;
- mängida jõukohast nüüdismuusika repertuaari ansamblis.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- osalemist tööprotsessis;
- koostööoskust ansamblis;
- muusika esitust ansamblis.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega, kus arvestatakse ansambli mängu praktilist tegevust ja tulemust kontsertolukorras.

KUNSTID TÄNA

1 õn

T – 1 õn, PT – 0 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppijad laiendaksid oma kultuurialast silmaringi, arendaks loovust ning omandaks teadmised põhilistest suundadest ja esteetikast, mis kasutusel erinevates kunstivaldkondades.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. KAASAEAGNE TANTS. Erinevad suunad ja esteetika kaasaegse tantsu liikides.

3.2. VIDEOKUNST. Ideed ja vahendid ideede teostamiseks. Videokunsti vahendid ja vormid.

3.3. TEATRIKUNST. Kaasaegse teatrikunsti vormid, suhe kunsti ja inimese vahel.

3.4. ANIMAFILM. Animafilmi areng Eestis ja seos teiste kunstiliikidega.

3.5. KIRJANDUS. Kaasaegse kirjanduse liigid ja seos teiste kunstidega.

3.6. KUJUTAV KUNST. Erinevad kunstiliigid ja seos muusikaga.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- põhilisi suundi, probleeme ja esteetikat eri kunstiliikides;
- erinevaid vahendeid sarnaste ideede edasiarendamiseks;
- olulisemaid loojaid eesti erinevatel kunstialadel

5. Hindamine

Hinnatakse:

- osalemist tööprotsessis;
- omandatud teadmisi eri kunstivaldkondadest

Hinnatakse protsessihindegaga, millest osa moodustab essee erinevate kunstiliikide teemal.

SAATEKLASS

3 õn

PT – 3 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad laulja ja instrumentalisti saatmise oskused.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. LAULJA JA/VÕI INSTRUMENTALISTI SAATMINE. Erinevates stiilides ja žanrites repertuaar. Saaterepertuaari noodist lugemine ja transponeerimine.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- lihtsamat saateklassi repertuaari;

oskab:

- jälgida solisti;
- tunnetada vokaali;
- esitada erinevates stiilides saateklassi repertuaari;
- transponeerida lihtsamat saadet;
- saavutada kõlalist tasakaalu solistiga.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- solisti jälgimise oskust;
- saateklassi repertuaari tundmist ja esitamise oskust;
- noodilugemise ja transponeerimise oskust;
- tehnilise teostuse korrektsust.

Hinne kujuneb tunnis kaasatöötamise aktiivsusest, partneriga ansamblitunnetusest.

Hinnatakse protsessihinnetega.

KLAVERIANSAMBEL

2 õn

PT – 2 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad koosmänguoskuse neljal käel või kahel klaveril.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. ANSAMBLIMÄNG NELJAL KÄEL VÕI KAHEL KLAVERIL. Koosmängu arendamine partneriga.

3.2. ANSAMBLIMUUSIKA JA ANSAMBLILE SEATUD MUUSIKA. Erinev repertuaar.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- erinevates stiilides ansamblirepertuaari neljale käele ja kahele klaverile;
- pedaali kasutamise ja kõlakujunduse spetsiifikat;

oskab:

- mängida klaveriansambelis;
- esitada erinevat ansamblirepertuaari;
- saavutada kõlalist tasakaalu koostöös ansamblipartneriga.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- koosmängu oskust;
- muusikalist eneseväljenduse oskust;
- tehnilise teostuse korrektsust.

Hinne kujuneb õpilase isiklikust arengust ja õppeprotsessis omandatud protsessihinnetest.

Hinnatakse koosmängu oskust, tehnilise teostuse korrektsust esinemissituatsioonides.

KAMMERANSAMBEL

2 õn

PT- 2 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad koosmänguoskuse erinevates ansamblikoosseisudes.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. ERINEVAD INSTRUMENTIDE KOOSSEISUD. Töö erinevates stiilides repertuaariga. Koosmängu arendamine erinevate ansamblipartneritega.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- lihtsamat kammeransambli repertuaari;

oskab:

- mängida erinevate instrumendikoosseisudega ansamblites;
- esitada erinevates stiilides ansamblirepertuaari;

- saavutada kõlalist tasakaalu ansamblis.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- koosmängu oskust erinevates instrumendikoosseisudes;
- muusikalist eneseväljenduse oskust;
- tehnilise teostuse korrektsust;
- vormitunnetust.

Hinne kujuneb aktiivsest kammeransambli tunnist osavõtust ning ansamblitunnetusest ning koostööst partneriga. Hinnatakse protsessihinnetega.

KOORIDIRIGEERIMINE

3 õn

PT – 3 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad teoreetilised teadmised ja praktilised oskused kooridirigeerimise alustest.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad

3. Õppesisu

3.1. DIRIGEERIMISTEHNKA. Liht- liit- ja segataktimõõdud. Auftakt. Häälepartiide.

Sissenäitamised. Artikulatsioon. Erinevad rütmid, dünaamika ja tempo.

3.2. ERINEVA KOOSSEISUGA KOORIREPERTUAAR. Erinevad hääleliigid kooris.

Erinevates žanrites, vormides ja ajastutes koorirepertuaar. Saatega ja a capella koorilaul.

3.3. PARTITUURIMÄNG. Mänguline ja kuuldeline tutvumine esitatava teoste partituuriga klaveril või helikandjate kaasabil; erinevate häälepartiide kuuldeline valdamine. Dirigeeritavate kooriteoste vorm. Laulutekstid.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- dirigeerimisvõtteid liht-, liit- ja segataktimõõdudes;
- koorirepertuaari ja partituuri erinevatele koorikoosseisudele;

oskab:

- rakendada erinevaid dirigeerimisvõtteid;
- valida jõukohast repertuaari;
- valida ja küllastada erinevaid koorikontserte, muusikaetendusi ja meistrkursuseid.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- sobivate dirigeerimisvõtete valikut;
- jõukohase repertuaari tundmist.

Mooduli hinne kujuneb protsessihinnetest ja hindelisest arvestusest mooduli lõpus, kus õpilane dirigeerib 2 erinevas taktimõõdus kooriteost. Hinne kujuneb teose dirigeerimise tehniliste võtete valikust ja teostusest ning muusikalise terviku kujundamise oskusest klaveri juures 50% osakaaludena.

PILLIDE JA PARTITUURI TUNDMINE

4 õn

T - 3 õn, PT - 1 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad pillide tundmise ja partituuri lugemise alased teoreetilised teadmised ning praktilised oskused, mis on vajalikud professionaalseks tööks oma erialal.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

- 3.1. PILLIDE TUNDMINE. Klassikalise sümfooniaorkestri instrumendid: pillide ehitus, ajalugu, registrilised iseärasused, dünaamilised võimalused, levinumad mänguvõtted, transpositsioonid. Pillide lavaline paiknemine eri koosseisudes.
- 3.2. PARTITUURI LUGEMINE. Partituuri ülesehitus. Erinevad pillide koosseisud, stiilid ja žanrid. Partituuri kõlalise realiseerimise moodused elavas ettekandes ja helisalvestamisel, nende erinevused.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- klassikalise orkestri pillide ajalugu, ehitust, häälestust, registrilisi ja tämbrilisi iseärasusi, dünaamilisi võimalusi, enamkasutatavaid mänguvõtteid;
- üldkasutatavat muusikalist terminoloogiat;
- eri stiilides ja žanrites muusikat;

oskab:

- orienteeruda partituuris ja üksikpartiides;
- eristada koosseise, stiile ja žanreid.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- pillide tundmise oskust;
- partituuri tundmise oskust;
- muusikastiilide ja žanrite tundmist.

Mooduli hinne kujuneb 50% pillide tundmise kirjaliku testist ja 50% partituuri tundmise ja lugemise oskusest. Hinnatakse protsessihinnetega.

ARRANŽEERIMINE

3 õn

PT – 3 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppijad omandavad teadmised ja oskused saatefaktuuri kujundamisest, reharmoniseerimisest ja lihtsamate seadete koostamise oskused.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. ARRANŽEERIMINE. Saatefaktuuri kujundamine, reharmoniseerimine, taustameloodia komponeerimine, transponeerimine. Lihtsama pala seadmine solistile või väikesele koosseisule

3.2. TRANSKRIPTSIOON. Rock, pop ja jazzpalade transkriptsioon (noodistamine helindi järgi), soolode transkriptsioon.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- reharmoniseerimise võtteid;
- orkestripillide ulatust, häälestust;

oskab:

- reharmoniseerida lihtsamaid palu,
- seada lihtsamaid muusikateoseid erinevatele koosseisudele,
- kirjutada nooti (transkribeerida) ansambli koosseisule helindi järgi lihtsamast pop, rock või jazzpalast;
- kirjutada helindilt maha (transkribeerida) lihtsam soolo,
- laulda transkribeeritud soolosisid.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- reharmoniseerimise oskust;
- seadete koostamise oskust;
- transkribeerimise oskust.

Mooduli koondhinne kujuneb 50% transkriptsiooni ja 50 % arranžeerimise teemade tulemustest. Hinnatakse reharmoniseerimise ja transkribeerimise praktilisi töid protsessihinnetega.

NOODIGRAAFIKA

1 õn

PT - 1 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppijad saavad teadmisi ja oskusi enamkasutatavatest noodigraafika programmide võimalustest ning esmase oskuse nende kasutamisel oma edaspidises muusikapraktikas.

2. Nõudmised mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. NOODIGRAAFIKAPROGRAMMID. Enamkasutatavad noodigraafika programmid: ülevaade, võimalused, erinevused ja sarnasused.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- arvutikasutuse põhialuseid;
- noodigraafikaprogramme;

oskab:

- sisestada noote arvutiklaviatuuri või MIDI –süntesaatori abil;

- praktiliselt kasutada noodigraafika programme (lühikäsud, kiirendavad võtted; kopeerimine, transponeerimine, kujundusvõtted, üksikpartiide partituurist eraldamine).

5. Hindamine

Hinnatakse:

- enamkasutatavate muusikaprogrammide tundmise ja kasutamise oskust.

Hinne kujuneb noodigraafika programmide kasutamisest praktiliste tööde teostamisest. Hinnatakse protsessihinnetega.

INSTRUMENDIÕPETUSE PRAKTIKA

2 õn

T- 0, PT – 2 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad praktilised kogemused pilli õpetamisel algaja õpilasega ning täiendavad või süvendavad oma teoreetilisi teadmisi praktiliste oskustega, mis täiendavad õppija spetsialiseerumist.

2. Nõudmised mooduli alustamiseks

Eelnevalt läbitud pillimängu ja pilliõpetamise metoodilised alused.

3. Õppesisu

3.1. INSTRUMENDIÕPETUSE PRAKTIKA. Õpilaskandidaadi valik. Pilli valik ja asend. Algtaseme repertuaar ja tehnilised harjutused. Õppetunni ülesehitus. Praktilise õppe läbiviimine algajale.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- algõpetuse metoodilisi aluseid,
- algtaseme repertuaari ja tehnilisi harjutusi;

oskab:

- valida õpilast ja temale sobivat pilli;
- üles ehitada õppetundi algajaga;
- viia läbi pilliõpetust algajale õppijale.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- õpilasele jõukohase pilli ja repertuaari valimise oskust;
- õpilase individuaalse eripära arvestamist;
- tunni praktilise läbiviimise oskust.

Hinnatakse protsessihinnetega. Hinne kujuneb erinevate metoodiliste võtete kasutamise tulemustest ning lõpeb õpilase esinemisega avalikul kontserdil.

HELINDUSE ALUSED

2 õn

T – 0,5 õn, PT – 1,5 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õppijad teavad ja tunnevad helinduse ja heli tehnoloogia aluseid ning oskavad oma ettekannet kuulata ja salvestada.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. HELINDUSE PÕHIALUSED. Helikeskkond. Levi seaduspärasused. Inimhääle ja instrumentide väljendusvahendid.

3.2. HELITEHNOLOOGIA ALUSED. Analoog- ja digitaaltehnika.

Komprimeerimistehnika (*Bit Reduction*). Helisignaali ühendamistehnika ja -standardid. Mikrofonitehnika. Mikseritehnika. Kõlari- ja kuularitehnika.

Salvestamistehnika. Helindamiskeskonnad ja tingimused. *MIDI*-tehnika.

Monofoonia, stereofoonia ja mitmekanaliline heliedastus. *Surround Sound*-tehnika.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- helinduse põhialuseid;
- võõrkeelset erialast terminoloogiat;
- helitehnoloogia aluseid;
- enamlevinud helindamisaparatuuri ning –tarkvara;
- heli muundamise/konverteerimise võimalusi;

oskab:

- komplekteerida stuudio ja *live*-helindamise aparatuuri ning helindada;
- valida ja kasutada aparatuuri vastavalt helindamiskeskonnale.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- helindustehnika ja -tehnoloogia tundmist ja kasutamisoskust;
- stuudio ja *live*-helindamise aparatuuri komplekteerimis- ja ühendamisoskust;

Moodulis hinnatakse situatsiooniülesannete täitmist. Mooduli hinne kujuneb protsessihinnetest.

LAVALISE MEISTERLIKKUSE ALUSED

6 õn

T –2 õn, PT –4õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad lavakõne, lavalise liikumise ja tantsu ning näitlejameisterlikkuse alused.

2. Mooduli alustamise tingimused

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. LAVAKÕNE ALUSED. Artikulatsioon, diktsioon, kõneteksti analüüs, kõneharjutused ja – etüüdid.

3.2. LAVALISE LIIKUMISE JA TANTSU ALUSED. Ajaloolise-, klassikalise- ja karaktertantsu alused. Stepptantsu alused, modern-, jazz- ja nüüdistantsu alused.

Rahvatants. Improvisatsiooni põhimõtete tutvustamine. Koordinatsiooni- ja rütmide arendamine.

3.3. NÄITLJAMEISTERLIKKUS. Psühholoogiline ettevalmistus. Füüsilise sidumine

psüühikaga. Etüüdid. Lavaline partnerlus ja suhtlemine.

3.4. ISESEISVA TÖÖ OSKUSE ARENDAMINE. Töö tekstidega, kõneharjutused. Tantsusammud ja harjutused. Muusikaetenduste külastamine ja analüüs.

4. Õpitulemused.

Õppija teab ja tunneb:

- sõnakasutuse põhimõtteid;
- erinevate ajastute tantsustiile ja nende erinevusi;
- psühholoogilise ettevalmistuse põhimõtteid;

oskab:

- rakendada kõnetehnika aluseid (diktsioon ja artikulatsioon);
- analüüsida teksti;
- rakendada teoreetilisi teadmisi praktiliste kõneharjutuste läbiviimisel;
- liikuda vastavalt muusikale ja luua tantsuetüüde erinevates stiilides;
- suhelda laval;
- esitada erinevaid lavalisi etüüde.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- diktsiooni ja artikulatsiooni;
- teksti mõtte edasiandmise oskust;
- erinevate ajastute tantsustiilide tundmist;
- lavalise liikumise oskust;
- partneritega suhtlemise oskust;
- lavaliste etüüdide esitamise oskust.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega. Teemad 3.1- 3.3 moodustavad igaüks 30% mooduli koondhindest, teema 3.4 – annab (lisa)väärtust mooduli koondhinde lõpikul kujundamisel.

19.-20. SAJANDI VIRTUOOSREPERTUAARI ERITEHNIKA KEELPILLIDELE (poogenpillidele)

3 õn

T – 0 õn, PT – 3 õn

1. Eesmärk

Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad oma erialapillil virtuoosrepertuaari mängimiseks vajalikud tehnilised erivõtted ja praktilised oskused nende rakendamiseks esinemistingimustes, avardades võimalust toime tulla ka tänapäeva autorite heliteostega.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. TÖÖ ERITEHNIKAGA. Harjutused, etüüdid, heliread.

3.2. TÖÖ REPERTUAARIGA. Erinevad vormid, autorid ja nende helikeel.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- virtuoosrepertuaari omandamiseks vajalikku eritehnikat;

oskab:

- mängida eelnevalt ettevalmistatud virtuoosset repertuaari.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- õpilase individuaalset arengut;
- tehnilise teostuse korrektsust;
- kunstilis-muusikalist eneseväljendusoskust;
- esinemistingimustes õpitu realiseerimist.

Moodulit hinnatakse protsessihinnetega ja mooduli lõpus hindelise arvestusega. Hinne kujuneb tehnilise teostuse korrektsusest ja esinemistingimustes õpitu realiseerimisest.

LIIKUMINE

4 õn

PT – 4 õn

1. Eesmärk

Õpetusega taotletakse, et õpilane arendab oma kehalist toonust ja koordineerimist läbi erinevate tantsustiilide – klassikalise-, rahva-, karakter-, ajaloolise- ja loovtantsu.

2. Nõuded mooduli alustamiseks

Puuduvad.

3. Õppesisu

3.1. KLASSIKALISE TANTSU ALUSED. Tegevus on suunatud “kehatunnetuse” leidmisele – inimene kui tervik. Füüsilise kontsentratsiooni saavutamine. Keha liinide väljakujunemine, liikumise graatsilisuse saavutamine. Harjutamine: kõndimine ja orientatsioon ruumis, kontaktide loomine, parter ja keskel. Hüpped, diagonaalid. Harjutused keskel ja tugipuu juures.

3.2. TANTSUELEMENDID. Eri lihasgrupe koormavad harjutused (köhu-, selja-, jala-, kätelihased). Contraction - reliase, painutamine (rullimine alla-ülesse).

3.3. KARAKTERTANTSU ALUSED. Tantsuetüüdid ja modern-jazz stiil. Nüüdistantsu põhimõtted. Improvisatsiooni põhimõtted.

3.4. EESTI TANTSU ALUSED. Eesti rahvatantsu elemendid.

3.5. AJALOOLISE TANTSU ALUSED. Tutvumine ajalooliste tantsudega ja õpilastes stiili tunnetuse ja aristokraatlikkuse kasvatamine.

4. Õpitulemused

Õppija teab ja tunneb:

- klassikalise tantsu elemente ja liikumise põhimõtteid;
- karakter- ja nüüdistantsu erisusi ja elemente;
- eesti rahvatantsu elemente ja liikumist;
- ajaloolise tantsu elemente ja stiilivõtteid;

oskab:

- võtta kätehoiakuid, poose ja liikuda erinevates stiilides tantsunumbrites;
- esitada klassikalise tantsu etüüde;
- esitada karaktertantsu elemente, improviseerida;
- esitada vähemalt ühe eesti rahvatantsu.

5. Hindamine

Hinnatakse:

- erinevate tantsustiilide tundmist;
- klassikalise, karaktertantsu ja eesti tantsu elementide esitamist etüüdidena või tantsuna.

Hinnatakse protsessihinnetega, mis kujunevad õpilase aktiivsest tunnist osavõtust ja ülesannete täitmise korrektsusest erinevate tantsustiilide sooritamisel.

PRAKTIKAJUHEND

1. Praktika eesmärk

Õpilase oskuste rakendamine realses töösituatsioonis, mis toetab isiksuse tasakaalustatud arengut, suunab edaspidisele elukestvalem õppele ja soodustab toimetulekut oma erialal. Kinnistab koolis õpitud teoreetilisi oskusi.

2. Praktika maht

On määratletud õppekava peatükis nr 4 „Õppekava struktuur ja maht” erialade õppekavade praktika moodulis.

3. Praktika liigid

Õppekavadest lähtuvalt on igale erialale välja töötatud praktikaliigid ja määratud nende maht 3- ja 4-aastastes õppekavades.

4. Praktika arvestus

4.1 Igale erialale seatakse sisse praktikapäevik, kuhu praktikajuhendaja (erialaõpetaja, kontsertmeister, vastava praktikaaine juhendaja) kannab sisse tarifitseeritud praktikatunnid.

4.2 Esinemispraktika arvestuseks täidab õpilane esinemispraktika tabelit, mille esitab 1x semestris osakonnajuhatajale

4.3 Arvestust praktika läbimise kohta peetakse praktikapäeviku, õpinguraamatu ja esinemispraktika puhul õpilase portfolio (sisaldab kontserdikavu, kontserdipäevikut, retsensioone vms) aruannete alusel personaalselt.

4.4 Praktika tulemused kogutakse kokku praktika andmebaasi.

5. Praktika dokumendid

5.1 Erialade praktikapäevik

5.2 Õpilase õpinguraamatu praktika osa

5.3 Õpilase praktikaarvestuse leht (sh portfolio, kontsertide päevik vms)

5.4 Praktika andmebaas

5.5 Praktikaleping

5.6 Praktika aruanne

6. Praktika hindamine

6.1 Praktikad hinnatakse õppeaasta lõpus 1 koondhindega

6.2 Koondhinde kujunemisel võetakse aluseks iga praktikaliigi protsentuaalset osakaalu vastavalt erialale (vt lisa), praktika aruanne, esinemispraktika arvestuse tabelit, portfolio jt ning praktikajuhi tagasisidet

6.3 Soovitav on hinnata kõiki praktikaliike eraldi sh esinemispraktikat 1x semestris hindelise arvestusena.

7. Praktikaprotsessis osalejate ja läbiviimise eest vastutavate isikute tegevused:

7.1 Õpilane

- 7.1.1 Osaleb õppekavas ettenähtud mahus praktilises tegevuses
- 7.1.2 Fikseerib kirjalikult süstemaatiliselt õpinguraamatusse praktikaga seonduva (kõik praktikaliigid, milles osaleb)
- 7.1.3 Täidab regulaarselt praktika arvestuse tabelit, mille esitab semestri lõpus osakonnajuhatajale
- 7.1.4 Peab esinemispraktika osas lisaks praktikaarvestuse tabelile portfoliot, mis sisaldab kavu, retsensioone jm esinemisega seonduvat, mida arvestatakse hindamisel
- 7.1.5 Omab õigust saada regulaarselt praktika-alast infot.

7.2 Praktikajuhendaja (erialaõpetaja, kontsertmeister jt)

- 7.2.1 Iga õpetaja, kellele on koormusesse planeeritud praktika juhendamine on kohustatud korraldama vastavat praktikat:
  - 7.2.1.1 Planeerib praktika esinemispraktika vähemalt semestriks ette
  - 7.2.1.2 Annab afišiinfo vähemalt 10 päeva ette praktikajuhile
  - 7.2.1.3 Koostab ja paljundab kontserdikavad
  - 7.2.1.4 Vastutab kogu praktika toimumise (sh vajadusel video, foto, audiosalvestuse) eest
  - 7.2.1.5 Annab praktikast praktikajuhile infot pressiteate vm meediakajastuse jaoks

- 7.2.2 Juhendab ja nõustab õpilast praktikaprotsessis
- 7.2.3 Täidab eriala praktikapäevikut, kuhu märgib sisse tarifitseeritud praktikatunnid
- 7.2.4 Osaleb osakonna esinemispraktikate hindamisel 1 x semestris ja koondhinde hindamisel 1 x aastas lähtuvalt väljatöötatud hindamispõhimõtetele

7.3 Osakonnajuhataja

- 7.3.1 planeerib osakonna praktikaalast tegevust praktikajuhendajatega semestri ja suuremad ettevõtmised õppeaasta kaupa.
- 7.3.2 iga kuu 10. päeval esitab praktikajuhile vajadusel täiendava või muutunud kontserdiinfo
- 7.3.3 esitab osakonna tööplaani juhtkonnale 2x aastas
- 7.3.4 omab ülevaadet oma osakonna praktika-alasest tegevusest
- 7.3.5 jälgib õpilaste praktikal osalemist
- 7.3.6 kogub 1 x semestris kokku osakonna õpilaste esinemispraktika aruanded
- 7.3.7 korraldab koostöös praktikajuhendajatega osakonna esinemispraktikate hindamist 1 x semestris ja koondhinde hindamist 1 x aastas lähtuvalt väljatöötatud hindamispõhimõtetele

7.4 Praktikajuht

- 7.4.1 Kujundab, paljundab ja levitab kontsertide afišid.
- 7.4.2 Teavitab avalikkust kontsertide osas.
- 7.4.3 Suhtleb praktikabaasidega (sh praktikabaaside broneeringud, esinemistingimused, lepingud).
- 7.4.4 Korraldab praktikaalast sisekommunikatsiooni koolis.
- 7.4.5 Omab ülevaadet kogu kooli õpilaste praktika-alasest tegevusest.
- 7.4.6 Vastutab õpilaste praktika-arvestuse eest koolis (sh koondab esinemispraktika arvestuse).

- 7.4.7 Vastavalt vajadusele informeerib kooli, praktikabaasi ja avalikkust praktikaga seonduvast.
- 7.4.8 1x aastas esitab koolinõukogule praktikaaruande.

7.5 Majandusjuht

- 7.5.1 Koostöös praktikajuhendajatega korraldab praktika toimumiseks vajamineva transpordi.
- 7.5.2 Annab välja praktikajuhendajale praktikal vajaminevat tehnikat.

7.6 Praktikabaasipoolse juhendaja kohustused:

- 7.6.1 Praktikabaasipoolne juhendaja on praktikabaasi poolt määratud vastava ettevalmistuse saanud spetsialist.
- 7.6.2 Tutvub õppija praktika üldeesmärkide ja õppija individuaalsete praktikaeesmärkidega
- 7.6.3 Annab õppijale pidevalt arendavaid hinnanguid tema tegevuse kohta terve õppepraktika jooksul
- 7.6.4 Informeerib jooksvalt õppepraktika koolipoolset juhendajat õppepraktika kulgemisest ja tekkinud probleemidest
- 7.6.5 Annab praktika sooritamisele vormikohase kirjaliku hinnangu.

LÕPUEKSAMI LÄBIVIIMISE JUHEND

1. Üldsätted

- 1.1. Käesolev juhend sätestab eksamikomisjoni moodustamise ja töö ning lõpueksami läbiviimise korralduse ning hindamiskriteeriumid.
- 1.2. Eksamikomisjoni töö eesmärgiks on kontrollida õppija teadmiste ja oskuste taseme vastavust antud eriala õppekavast tulenevatele nõuetele.
- 1.3. Lõpueksamit on võimalik ühitada kutseksamiga, lähtudes erialavaldkonna kutsequalifikatsioonieksami nõuetest.

2. Eksamikomisjoni töökord

- 2.1. Eksamikomisjoni moodustab kooli direktor käskkirjaga.
- 2.2. Eksamikomisjon on vähemalt kolmeliikmeline.
- 2.3. Eksamikomisjoni tööd juhib komisjoni esimees, kes on kõrgema muusikaõppeasutuse vastava valdkonna, kutseliidu või tööandja esindaja.
- 2.4. Eksamikomisjoni liikmed on erialavaldkonna pedagoogid.
- 2.5. Vaidlusalustes olukordades on eksamikomisjoni esimehel topelthinde õigus.

3. Lõpueksami läbiviimine

- 3.1. Lõpueksamid viiakse läbi erialale sobivas vormis kooli poolt määratud ajal.
- 3.2. Lõpueksami sooritamise nõuded määrab kooli õppekava ja läbiviimise korra kooli õppekorralduse eeskiri.

4. Lõpueksami hindamise kriteeriumid

- 4.1. Lõpueksamit hinnatakse vastavalt Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt kutseõppele kehtestatud hindamiskriteeriumitele.

5. Lisasätted

- 5.1. Lõpueksami ebaõnnestumise korral on korduseksamit võimalik samal eksamiperioodil üritada üks kord.
- 5.2. Lõpueksami aega saab muuta mõjuvatel põhjustel kooli juhtkonna loal.

ÕPPE- MATERIAALSE BAASI ISELOOMUSTUS

Koolis on õppijaile kasutamiseks alljärgnevad õppematerjalid ja -tehnilised vahendid:

1. Õppeinstrumendid (kandle, klaverid)
2. Noodipuldid

3. Noodid, õpikud, videod

4. Tehnilised vahendid (dataprojektor, televiisor, CD ja DVD – mängija, peeglid)

Lisa 4

ÕPPEKAVA KOOSTAJAD

Kristi Mühling – vanemkutseõpetaja,

Tiina Välja – akordioni ja kandle osakonnakonna juhataja, pedagoog- metoodik,

Kaie Kant – muusikateooria ainekomisjoni juhataja, vanemkutseõpetaja;

Raili Sule – muusikateooria osakonna juhataja ja muusikaloo pedagoog- metoodik;

Maire Nagla – üldklaveri osakonna juhataja, vanemkutseõpetaja;

Tiit Juurikas - arvutikasutusprogrammide, pillide tundmise ja arranžeerimise ainete kutseõpetaja;

Tiina Keel – õppejuht.